

Kolekce studentských batohů pro firmu TOPGAL

BcA. Hana Šafaříková

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav designu oděvu a obuvi
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Hana ŠAFARÍKOVÁ**
Studijní program: **N 8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design obuvi**

Téma práce: **Kolekce studentkých batohů pro firmu TOPGAL.
Historie brašnářství od starověku po současnost.**

Zásady pro vypracování:

Vypracujte modelové řešení batohu. Provedení minimálně tři funkční modely včetně 3 variantních návrhů vybraného typu batohu.

Realizace proběhne ve spolupráci s firmou TOPGAL, a.s. Šternberk.

Předložte kresebné návrhy, které obsahují vaše řešení designu vybraného typu batohů. Vaším úkolem je najít esteticky a funkčně působivé řešení tohoto typu výrobku, při respektování všech specifik, technologie a současných trendů v daném typu výrobků.

Technika: Dokumentační zpráva s kresebnou přílohou vývoje řešení formátu A4 doplněná posterem ve formátu 100x70 cm v tištěné formě na ploteru.

Odevzdejte ve 3 stejnopisech v pevné vazbě.

Rozsah práce: viz zásady pro vypracování

Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

Firemní literatura, prospekty, časopisy: ARS Sutoria, MASTER IDEA PELLE, Kožařství, Textilní žurnál, odborné časopisy a zdroje z internetu.

Vedoucí diplomové práce: doc. ak. soch. Jan Zamazal
Ústav designu oděvu a obuvi

Datum zadání diplomové práce: 11. ledna 2010

Termín odevzdání diplomové práce: 17. května 2010

Ve Zlíně dne 11. ledna 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně ..... 2.2.2010 .....

..... HANA JAFARÍKOVÁ .....

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část práce se snaží nastínit vývoj brašnářských výrobků, respektive vaků, váčků, dámských kabelek a peněženek. Zhruba zachycuje bohaté variace a zvláštnosti, které daly vznik dnešním kabelkám a jiným doplňkům do podoby, jak je známe dnes.

Praktická část práce pojednává o řešení kolekce batohů, jejichž součástí je dámský batoh a dámská taška na notebook, kolekci doplňuje dámská taška netypického ražení. Vše vytvořené dle zadání a hlavních idejí, jež celou kolekci zaštiťují a ucelují. K práci je předložena v podobě návrhů kolekce chlapecká.

Klíčová slova:

Brašna, brašnářství, cestovní zavazadlo, kabelka, kabelka, měšec, peněženka, psaníčko, taška, toulec, vak,

Batoh, taška, design

ABSTRACT

The theoretical part of thesis describes the development of bag products including duffel bags, pouches, ladies' handbags and purses. It outlines rich variations and curiosities that led to modern bags and accessories as we know them today.

The practical part of thesis deals with solution of backpack collection that includes ladies' backpack and ladies' notebook bag complemented with untypical ladies' bag. All of them are created according to specifications and main ideas that make the collection self-contained. The thesis includes boys' collection designs.

Keywords:

Bag, bag making, travelling luggage, satchel, handbag, pouch, purse, minaudiere, shoulder bag, quiver, duffel bag,

Backpack, satchel, design

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
HISTORIE BRAŠNÁŘSTVÍ OD STAROVĚKU PO SOUČASNOST	11
1.1 PRAVĚK.....	12
1.1.1 Vybavení pravěkého muže – „muže z ledovce“	13
1.1.1.1 Krosna	13
1.1.1.2 Opasek s menší taškou	13
1.1.1.3 Toulec na šípy	13
1.2 STAROVĚK.....	14
1.3 STŘEDOVĚK.....	15
1.3.1 Cechy zabývající se brašnářskou výrobou.....	17
1.3.2 Pozdní středověk	18
1.4 RENESANCE.....	21
1.5 BAROKO	23
1.6 19. STOLETÍ	27
1.7 20. STOLETÍ	33
1.7.1 První polovina dvacátého století	33
1.7.2 Druhá polovina dvacátého století.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
1.8 ZADÁNÍ ÚKOLU.....	39
1.8.1 Motiv - Asymetrie	39
1.8.2 Využití asymetrie pro návrhy chlapecké a dívčí.....	40
1.8.3 Zásady – koncept.....	40
1.8.4 Inspirační zdroj, barevnost	40
1.9 BATOHY	41
1.9.1 Prvotní skice.....	41
1.9.2 Základní tvar	41
1.9.3 Deset konkrétních verzí batohu.....	42
1.9.4 Výběr dvou typů.....	42
1.9.5 Dámská verze batohu	42
1.9.5.1 Barevnost a aplikace	43
1.9.5.2 Zadní díl a ramenní popruhy	43
1.9.5.3 Členění batohu a vnitřní vybavení	44
1.9.6 Chlapecká verze A	44
1.10 TAŠKA VOLNOČASOVÁ	44
1.10.1 Taška volnočasová - chlapecká varianta	45
1.11 TAŠKA NA NOTEBOOK	45
1.11.1 Brašna na notebook – chlapecká varianta	45
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47

SEZNAM OBRÁZKŮ	49
ZDROJE OBRÁZKŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH.....	51

ÚVOD

Práce je zaměřená na historii galanterních výrobků. Cílem práce je postihnout, vy-
tříbit a objasnit fakta týkající se dané oblasti. Téma, ač se může zdát poměrně ploché
a fádní, skýtá neskutečné množství faktů. Pravdou je, že zkoumáním předložené látky
se zabývá pramálo české literatury a cizojazyčné bychom našli také poskromnu. I přesto
jsou k nalezení tituly, jež se námětu věnují a o to více jsou jejich informace poutavé a zá-
sadní pro mou práci. Studium lze dosáhnout nejen ohromného přehledu, ale i nových po-
znatků, a především inspirací. Díky úkolu jsem našla mnoho zajímavých poučení
v oblasti kabelek a odhalila bohatou historii brašen.

Praktická část práce mě vnesla do nového prostředí a dovolila mi nahlédnout
do firmy, jež se zabývá především výrobou batohů. Podnik Topgal nabývá na prestiži
zejména díky školním batohům, jež jsou na trhu neporazitelné zejména pro kvalitu, módní
design a náležitě uživatelské vlastnosti poskytované spotřebitelům – tedy malým školáčkům.
Ve spolupráci s firmou jsem měla za úkol vytvořit kolekci batohů pro mladé studenty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

HISTORIE BRAŠNÁŘSTVÍ OD STAROVĚKU PO SOUČASNOST

Tašky, brašny, mošny, vaky, peněženky - jakožto předměty denní potřeby, toliko potřebné a praktické, skýtají neskutečné množství variant pro nespočet příležitostí či použití. Jsou tvarově rozmanité, ať už přizpůsobující se obsahu, či mohou být různorodých všemožných forem. Známe velkou škálu druhů galanterních produktů. Postihnoutí tohoto tématu je proto poněkud nesnadné, ale zajisté bohaté a přínosné.

Kabela je pozoruhodné skloubení protikladů: skryté soukromí, intimní blízkost a věc vystavovaná, určená na obdiv veřejnosti v jednom. Brašna má za úkol chránit, ochraňovat, opatrovat privátní záležitosti majitele a zároveň osobu reprezentovat. Pokud chce psychiatr nahlédnout do duše pacienta, může prvně zkontrolovat výmluvný obsah jeho tašky. Taška je obrazem našich banálních potřeb, starostí všedního života, pohled do našeho světa. Naše existence vtěsnaná do tašky zachycuje naše bytí.

Obecně jsou tašky, stejně tak jako oděv či boty, výřečným mluvčím uživatele. Všeobecně můžeme tvrdit, že velké obrovské vaky budou symbolem těžce pracujícího dělníka, zatímco drobný váček bude znakem zámožného občana. I takový nenápadný doplněk jako kabelka nebo opasek nám může leccos říct o svém majiteli/majitelce. Může na nositele nejen něco vyradit, ale být i jakýmsi společenským štítem, nebo dokonce, pokud osoba ví, jak tohoto média využít, může dotyčného vystylizovat do jiné role.

Jak jsem již zmínila, maličká taštička byla od středověku symbolem majetného jedince. Tady mluvíme o měšci na peníze, ve kterém měl majetný člověk peníze určené pro almužnu chudým. Tato taška měla za úkol upozornit okolí na štedrost jedince, a tudíž zde byl důraz na nápadnost. Nákladné a drahé taštičky „*ring mesh bags*“, tašky z kovových vazeb, jež přišly k oblibě na konci 19. století, si mohly z počátku dovolit jen dámy movité. Drahoceňný kovový rám rámové tašky byl stejně tak cenným předmětem, předávaným ženským pokolením. Malá až nevkusně nepraktická taštička o své majitelce říká, že přísluší do vyšších společenských tříd. (Zadaná žena se prý pozná podle malé tašky – objemné a těžké věci za ni nese muž.) V současnosti roste obliba a význam značkových výrobků. Vlastnit značku zvučného jména je otázkou prestiže. Na trhu najdeme i množství falzifikátů, které reagují na tyto aktuální potřeby společnosti.

Historii tašek čteme z dochovaných artefaktů a především z dobových iluminací a obrazů. Tak je známo mnoho vyobrazení tašek, které jako „věrný přítel“ vždy doprovázely člověka životem. Známe nádherné popisné obrazy mimoděk zachycující oděvní doplňky.

Kladu si otázku: je kabelka šperk? Kabelka je nejen užitečná, ale i zdobný doplněk, který mnohdy řekne víc než šperk. Odráží kulturní dobu. Dokládají společenské postavení. Podepisuje se na nich umělecký směr.

Ženská kabelka – symbol emancipace? Taška se zvláštní souhrou náhod a specifickým vývojem stala až na pár výjimek bezesporu doménou žen. Také proto je v ní v dnešní době viděn symbol ženské emancipace. Chtěla-li se žena osamostatnit, byla nucena mít všechny své „zbraně“ u sebe. Zejména v devatenáctém století, kdy začíná nový životní styl a postavení žen se rapidně mění, kabelka je ženě obrovskou nápomocí.

1.1 Pravěk

Problematiku zkoumání nejstarších předchůdců tašek značně ztěžují minimální důkazy. Nálezy až na skromné výjimky nejsou. Tento problém vznikl kvůli materiálu, z něhož byly toulce, tlumoky či váčky vyrobeny. Pravěký člověk pracoval s přírodním materiálem a tento organický materiál podlehl v průběhu staletí rozkladu. Sporadické nálezy byly zachovány jen díky specifickým podmínkám. Zde bych jmenovala především ojedinělé objevy tašek u lidí uchovaných v rašeliništích z doby železné, nález pravěkého muže v ledovci s celým jeho vybavením, více či méně dochovaným, či vaky na sůl horníků v solných dolech Hallstatt.

Lze předpokládat, že již od nejstarších dob bylo lidskou nutností předměty každodenní potřeby nějakým způsobem balit pro snadnější manipulaci, například pro přenášení či uchovávání. Můžeme se domnívat, že lidé v počátcích vytvářeli dočasné obaly/schránky na své pomůcky, (např. pazourek) či potraviny, jednoduchého tvaru a konstrukce. V podstatě si tento „obal“ můžeme představit jako kousek materiálu, pravděpodobně primitivně vyčištěné usně, či materiálu rostlinného původu, stažený po obvodu provázkem do tvaru jakéhosi váčku.

1.1.1 Vybavení pravěkého muže – „muže z ledovce“

Teorii jednoduchých primitivních obalů nám vyvrací jedinečný nález mumie muže starého 5 300 let př. n. l. Tento pravěký muž se dochoval do dnešních dob vlivem náhod a především díky ledovcovému krunýři, který ho v blízké době po smrti pokryl. „Ötzi“ (pod tímto jménem přichází mumie do povědomí veřejnosti – název vznikl dle Ötzaského údolí, kde byl nalezen), měl u sebe překvapující předměty denní potřeby. Můžeme jen teoretizovat, do jaké míry bylo jeho vybavení na tehdejší poměry příznačné či atypické. Nálezy jsou však nesporné. V blízkosti mumie byly mimo jiné nalezeny fragmenty krosny, torzo opasku s taškou, zbytky sítě, a toulec na šípy. Neolitický člověk měl výstroj srovnatelnou s výbavou dnešního alpinisty. [1]

1.1.1.1 Krosna

Krosna se bohužel nalézala výše od mrtvoly, a proto byla dříve odkryta od ochranné vrstvy ledu. Naneštěstí vlivem těmto přírodním podmínkám se z krosny dochovaly pouze zlomky dřevěné konstrukce, provázky a částičky usní, jež mohly být vakem připevněným na kostře krosny. [1]

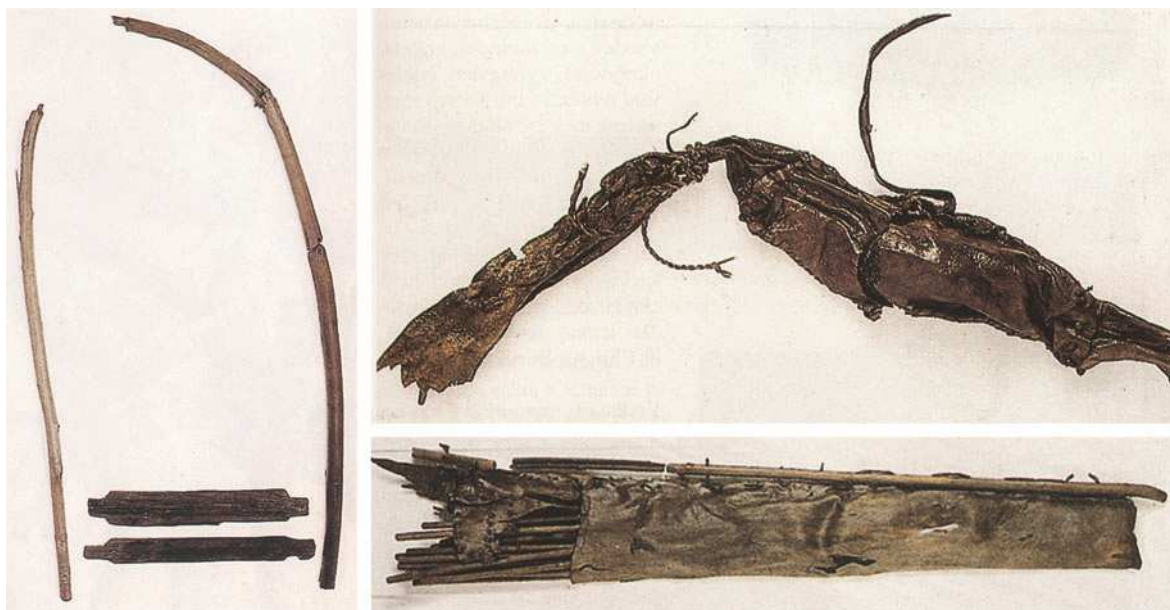
1.1.1.2 Opasek s menší taškou

Opasek se taktéž dochoval v poněkud polorozpadlém stavu. Avšak i z těchto pozůstatků lze vyčíst následující informace: pro nesnadnou rozpoznatelnost, lze předpokládat, že opasek byl vyhotoven z teletiny. Pásek je vyroben prostou, ale zato efektní technologií. Jednoduchým našitím dílce na opasek vzniká kapsička, (která by mohla vzdáleně připomínat dnešní „ledvinku“) Uprostřed horního okraje je záměrně nedošíťový otvor, jež tvoří vstup do kapsy. Okraje kapsy jsou zajištěny a zesíleny ozdobnými stehy. Jedním proužkem usně lze projít střídavě pod ozdobnými stehy a tím otvor zcela uzavřít. Obsah taštičky tvořilo pět předmětů: tři pazourkové předměty, kostěné šídlo, a choroš na rozdělávání ohně. Na opasku je šňůra z trávy, která dokládá, že byl na ní zavěšen nůž v pochvě upletené z lýčí. [1]

1.1.1.3 Toulec na šípy

Podle teorie a všech důkazů tomuto faktu svědčících, se předpokládá, že toulec byl poškozen již před zamrznutím do ledu. Vědci dedukují, že Ötzi se jej chystal spravit. Tou-

lec na šípky se však dochoval velmi dobře, při objevení těla byl ještě ukrytý v ledu, tudíž ho vědci objevili dosud nedotknutelný od dob, kdy byl pokryt ledem. „*Toulec se skládá s kožšinového vaku, k němuž je po stranách přivázán lískový prut sloužící jako výztuž. Stejně jako u mumie jsou i u toulce chlupy skoro úplně vypadané, takže tento kus dnes vypadá jako by byl z hladké usně.*“ Šípky byly zajištěny víkem. Je podivné, že i tento pozůstatek nese rysy technologické vyspělosti. Toulec byl patrně ušit z kůže kamzíka. [1]

Obr. 1. Dochované vybavení Ötzaské mumie (torza krosny, usňová taška na opasku, toulec)

Jestliže tento převratný nález přiměl k přehodnocení názoru na počátky obouvaní, je příhodné, abychom brali v potaz variantu, že pravěký člověk byl značně zručný. Jeho váčky či toulce mohly být zajímavé, technologicky promyšlené a řemeslně zdařile provedené předměty.

1.2 Starověk

Dějiny brašnářství stejně jako veškeré složky naší kultury se odvíjí od starověkých kultur. Brašnářství středověku, popsané v následující kapitole, bude patrně velmi obdobné tomu starověkému. I v tomto úseku dějin doznáváme nepatrné útržky dochovaných artefaktů, mnohem více však lze o taškách vyčíst ze soch, obrazů či jiných uměleckých památek a je nutné neopomenout bohaté literární prameny. Protože tyto předměty denní potřeby jsou těžko zařaditelné do domácích či pracovních potřeb a nejsou ani pevnou součástí odě-

vu, je velmi těžké najít relevantní, kompetentní zdroje. Tato pestrá historická oblast je natolik obsáhlá, že by si zasloužila samostatné studium. Z dostupné literatury jsem vypátrala pouze výzbroj starověkých vojáků – lučištníků, pro které byl nezbytný vak na šípy. *Toul, toulce (řec. faretrá, od féro – nosím), kožené nebo plátěné pouzdro na šípy, opatřené víkem, někdy i bez něho, ploché i širší, dole zaoblené. Kožené toulce se zdobily malbou nebo kovovými plíškami. Nosily se rozmanitě, nejčastěji tak, že ústí vyčnívalo trochu nad pravé rameno, aby se mohl vyjmout z toulce šíp; zavěšeny byly na řemeni, který byl přehozen přes prsa. Na výtvarných dílech je způsob nošení patrný. V umění se stal toul atributem Amora, Diany, Apollóna, Hérakla aj.* [2] Předpokládám, že nejen vojenské vaky nabývaly vkusných a propracovaných forem. Je známá technologická vyspělost a vytříbenost antických kultur, proto si dovoluji soudit, že systém antického brašnářství musel být nadměru propracovaný.

1.3 Středověk

V přechodu od antiky k renesanci můžeme sledovat ve větší či menší míře návraty antických oděvních zvyklostí. Tyto obyčeje vykristalizují až na konci pozdního středověku. **Středověk** vybrousil nejen kulturní základy, ale i upevnil, zdokonalil, vytříbil oděvní úzus. Doba se nese v duchu nových pevných oděvních pořádků, kdy všichni dodržovali striktní obyčeje, jež reflektovaly veškerá společenská postavení. Tím se nepochybně výrazně rozdělily sociální vrstvy, ale vše mělo svůj řád a smysl. V největší míře jsou oděvnictví a s tím spjaté oděvní doplňky formovány náboženstvím a popularitou rytířství.

Dovoluji si předpokládat, že s největší pravděpodobností lidé využívali rozmanitých skrýší pro své předměty, jež vznikaly v záhybech a prostorech volného šatstva. Je doložené, že lidé ukládali své drobnosti do volných odnímatelných kapes, rukávů, záhybů oblečení, dokonce i do záložek kalhot.

V návaznosti na zvyklosti předešlých časů, lidé hojně nosili **opasky**. Prvořadá funkce opasku byla přichytit oděv k tělu, zpevnit ho, vytvarovat. Kromě toho se na něj od nepaměti nezřídka připevňuje vše potřebné: nůž/dýka, měšec na peníze či jiné drobnosti, a případně větší brašna. To nám dokládají dobové iluminace, fresky, či obrazy. **Taška** (určená zejména pro muže) *byla prostého obdélníkového tvaru, zřídka zdobená.* [3] (Výjimka potvrzuje pravidlo: „*Krásné kabely, zdobené řemínky mají zavěšeny na dlouhém držadle dva pastýři, zvěčnění na fresce ve Znojenské kapli sv. Kateřiny.*“) [3] Vedle kůže se také

hojně používalo lýko, z těch se pletly objemnější brašny, pro uchovávání rozměrných předmětů. Tašky se přizpůsobovaly věcem, které uchovávaly. Jsou doklady, že se v určitých případech brašna přizpůsobovala menší dýce. V klopně tašky, která měla zároveň funkci závěsu, byl vytvořen ve středu otvor, skrze který se do tašky zpravidla vkládala dýka. [3] Příznačným materiálem použitým na tašvice a tobolky byla převážně useň. Menší schránky na drobné cennosti a mince byly v počátcích taktéž vyráběny především z jemné usně. **Měšce** a taštičky bývaly: buď jednoduchého plochého tvaru, tzn. dva díly po třech stranách sešité a stáhnuté v horním okraji tkanicí, nebo byly buclaté a vycházely z kulatého tvaru, načež se po obvodu rovněž stahovaly šňůrkou. Váčky se díky různorodému řasení stávaly objemnými/zaoblenými. Váčky byly v třináctém a čtrnáctém století podstatnou součástí šatu jak mužského tak ženského, protože se v oděvu stále nenacházely žádné všité kapsy. [3, 4]

Rytíři na pás zavěšovali i své těžké mohutné meče. Popularita rytířství se nesla v duchu oblíbenosti v krásě (12. 13. 14. století). Byl dáván důraz na vznešené odívání. Lidé se rádi halili do ušlechtilých kostýmů, a pyšnili se velkolepými doplňky, jak jen jim to jejich společenský stav dovoloval. Vznešení lidé nosili zdobné pásky. Zdobení mělo mnoho rozmanitých tváří, jež se aplikovalo nejen na pásky, ale i na jiné komponenty. Usňové doplňky se zdobily především *řezbou, vykrajováním, vytlačováním ornamentálních motivů, inkrustací, malbou*. [3] Jedinečné skvosty se stávaly vzácnými uměleckými díly. Drahocenné pásky byly pobíjeny reliéfně zdobeným stříbrem a spojovány na dekorované stříbrné spony. I **ženy** se přepásávaly okrasnými dlouhými pásy, jež jednou stranou mohly dosahovat až k zemi. V širokých zdobných pásech nosily váčky s penězi. V tomto případě u žen pásek plnil funkci především dekorativní. Po celý středověk se udržel zvyk zavěšovat vše potřebné na opasek jak u mužů, tak u žen. Mezi tyto předměty ve velké míře patřily malé nože v pouzdře, které nosili zejména movití lidé. Tento nešvar byl mnohdy kritizován mravokárci. (Dovídáme se například z oltářního obrazu Nesení kříže z Vyššího Brodu, nebo Navštívení pany Marie z desky oltáře svatojakubského, že ženy nosily zavěšené na opascích nejen pečlivě zhotovené kabelky, ale i nože, nůžky, klíčenky, potřeby pro šití a jiné drobnosti.) [3]

Obr. 2. Ušňová taška s vloženou dýkou, zavěšená na opasku

1.3.1 Cechy zabývající se brašnářskou výrobou

Kožedělný průmysl se vyvíjel od nejstarších dob. Kůže byla ve středověku hojně používaným artiklem. Výrobou kožedělného zboží se zabývaly spousty řemeslníků: od koželuhů, barvířů, přes řemenáře, **váčekáře**, **měšečníky**, **mošnáře**, **tobolkáře**, sedláře, uzdaře, pasíře, ševce a správkaře. Jejich náplň práce a sortiment produktů byl přísně definován, ale leckdy se mohl překrývat, a byl často důvodem mnoha sporů. Je třeba podotknout, že cechovní regule přesně udávaly, čím se práce řemeslníka zabývá a cechovní pravidla bylo nutno dodržovat. Běžně si však řemeslník nemohl dovolit být zaměřen na jeden druh výrobku, a takový pasíř, či měšečník, si mohl dovolit působit jen ve větších aglomeracích, kde měl zajištěný odbyt. [3, 6]

„Pásky, brašny a měšce původně vyráběl jeden řemeslník, tyto předměty vycházely z jedné a těchž rukou. Diferenciací jednotlivých pracovních úkonů se výroba těchto předmětů rozdělila mezi tři: pasíře, řemenáře, váčekáře nebo taškáře. V městech pražských bylo kolem roku 1400 107 pasířů, z nichž sedělo jen na Koňském trhu v krámech 45 mistrů. Kůže pro potřebu pasířů, váčekářů či taškářů připravovali koželuzi a barvíři koží; z nich specialisté byli zámišníci, kteří upravovali „samiš“ na žluto. Ale i měšečníci a váčekáři sami dovedli si kůže barvit a z nich vyrábět měšce, váčky i rukavice. Tak jako se jircháři a barvíři koží potýkali s koželuhy, jimž mnohdy vkračovali do řemesla, tak zase barvíři koží měli spory s měšečníky. Barvíři totiž chtěli sami barevné měšce vyrábět, měšečníkům však

nechtěli dopustit, aby si kůže sami barvili. Než právo bylo na straně měšečníků, jimž povolilo barvit kůže a stuhly bez překážky. Kůže se barvily na zeleno „záfem“, na červeno pryzylem /brazilským dřevem/. Modrá barva byla získána indigem, blankytná charpou, brunátná pryzylem a křídou; šerá barva získávána ševcovským černidlem.“ [3]

Výrobním sortimentem **měšečníka** byly měšce, váčky na peníze. K přibližnému obrazu měšců nám můžou dopomoci dochované záznamy tehdejšího měšečníka. Zde je napsáno o bílých a červených usních a zlatých a stříbrných plíšcích, které měl připravené k výrobě. **Tobolář** vytvářel jednodušší pouzdra, tlumoky, tobolky na peníze a toboly některé určené k přivázání k sedlu. *„K těmto řemeslníkům patří ještě **tlumočníci, tašvičníci, mošnaři**, kteří vyráběli tašvice/kabely a tlumoky všeho druhu, ovšem i z jiných materiálů. Tato řemesla se převážně omezovala na města pražská. Venkovské měšťany dovedl dostatečně v tomto ohledu zásobit švec.“ [3]*

1.3.2 Pozdní středověk

Nepostradatelnou součástí šatstva šlechty a měšťanů pozdního středověku byly i nadále opasky s jejich náležitostmi. Význam těchto kusů oděvu nabíral na řemeslné kultivovanosti a společenské důležitosti. Právě zde bych měla zmínit, že každá součást oděvu měla v tehdejší době svůj symbolický obsah. Pás představoval cudnost a váček byl znakem štědrosti, šlechtnosti. Tašky doposud byly neoddělitelně přidružené s opasky. Na opascích visely nejen věci dekorující, ale i praktické. Ženy ve středověku a následně v renesanci nosily na opascích zavěšené růžence z drahých kamenů, bible, pomandry/vonná jablíčka, váčky či speciální taštičky na almužny, příležitostně dýky. Zámožné ženy se zkrášlovaly zdrhovacími taštičkami (tašky uzavírané/stahující se tkanicí). Drahé dekorované tobolky byly buď uháčkované, utkané, nebo z vyšívání usně. Vkusné, pestrobarevné tašky byly nazdobené stříbrnou výšivkou, ozdobené hedvábnými stuhami. [3, 4]

Rolničky oblíbené, hojně používané, po celý středověk (vrcholící kolem roku 1400), měly nejen úlohu zdobnou, ale měly nositele odlišit od prostého lidu. I ženy nosily rolničky zavěšené na svých opascích. Později je nahradily **pomandry**, neboli *vonná jablíčka* (z francouzského slova *pomme*/jablko), *schránky kovové, nebo nejčastěji stříbrné kulovité schránky, naplněné pižmem.* [6]

Drahé zdobné tobolky začali hojně nosit bohatí měšťané ve čtrnáctém století. Ve středověku se taštičky, krom pár specifických druhů pro muže a ženy příliš nediferencova-

ly. Movité ženy vlastnily mnoho různých odlišných variant, aby měly vhodnou kombinaci k šatům. [4, 6]

Na konci středověku se začalo ve velkém obchodovat i se zbožím jako jsou oděvní doplňky: pásky, tašky. Jsou záznamy o překrásných páscích, taškách v kombinaci hedvábí či drahocenného kovu, s nimiž obchodovali kočovní obchodníci. [4]

V době blížící se k novověku je patrné vytříbení a ustálení určitých specifických typů tašek. Stojí za zmínku osobitá taštička, spojené se svazkem manželským. Bylo zvykem zámožných mužů obdarovávat svoje nastávající tzv. **svatební taštičkou**. Obsah tohoto gesta byl výmluvný, nejen že tím muž dával najevo svou zámožnost (protože bohatě zdobený unikát byl opravdu drahocenný), ale skrytá symbolika kabelky slibovala záruku spokojeného manželství. Pár těchto exkluzivních modelů se dochovalo až do dnes, z nich čerpáme významné informace. Tyto impozantní tašky byly značně vyzdobené. Příznačná byla bohatá zdobnost tehdejšími technikami: stuhami, třásněmi, výšivkou. Výšivka mohla být v ornamentální podobě nebo ve formě vyšití celého obrázku. Na těchto výšivkách byly vyobrazeny scény z dobových básní nebo rytířských příběhů, zobrazení svatých, symboly spojené s láskou, nebo erbovní znaky spřízněných rodin. Zaznamenáváme mnoho pestrých typů vyhotovených technikou tkaní, taktéž s vyobrazením dobové scény, nebo ze sametu různorodě vyšité. Tento obyčej přetrval a byl podkladem pro vznik mimořádného typu svatebních taštiček, jimiž proslulo francouzské město „Limoges“ (typické pro konec sedmnáctého a osmnácté století). Taštičky zploštělého elipsovitého tvaru zhotovené především ze dvou oválů zdobených smaltem, dekorované stříbrnou nití, hedvábnými třásněmi, případně stříbrnou krajkou. Na vnějších ploškách tobolky, vytvořených technikou smaltu, byly zobrazeny portréty jednoho a druhého snoubence z každé strany. [4, 5]

Obr. 3. Renesanční svatební taštička, „Limoges, cca 1690“

Všeobecně používání zdobených **měšců jako dar** bylo příznačné. Váček byl sám o sobě cenným artiklem. Mohl se také používat jako ušlechtilý obal na hodnotný prezent. [4, 5]

Neméně významným „vynálezem“ v oblasti brašnářství jsou tašky uzavírané rámem. Nemohu s jistotou říct, do které doby lze přesně vznik **rámových tašek** umístit. Avšak počátek hojného používání těchto tašek můžeme datovat do čtrnáctého a patnáctého století. Díky konstrukci nabyla taška zajímavé specifické formy. Nejčastěji byla polokruhového, mírně vypouklého tvaru. Jemná useň nebo rozličný textil se našíval na kovový rám. Textil se mohl po dosloužení jednoduše vyměnit, takto se i dělo, protože rám byl cenným předmětem, je doloženo, že byl děděn z matky na dceru. Rámová taška byla rovněž věšena na zdobný opasek. [3, 4, 5,]

Dalším osobitým druhem byly tašky duchovních, či speciální schránky na relikvie. Zde byl kladen důraz na impozantní ozdobné vypracování. Podobě velkolepě zdobené byly tašky na uložení symbolů státu a vlády. Byly bohatě ornamentálně zdobené výšivkou drahokamy a zlatem zpodobňující znaky vlády. [4]

Zvláštním specifickým druhem byly taktéž skvostné taštičky pro ty, co udílí **almužnu**. Drobná schránka na mince o to více přepychově vyzdobená byla známkou movitých občanů. Měla za úkol přitáhnout na sebe pozornost a sdělit okolí, jak je majitel movitý a štědrý. [4, 5, 7]

Karbaníci drželi své žetony či peníze určené na hru v osobitých peněženkách vytvořených pro tento účel. Měly takovou konstrukci, aby mohly stát na stole a nepřevracely se. Pro představu: konstrukce vycházela z „válce“ bez víka, spodní základna byla zpevněna a horní okraj se stahoval na stuhu. Tento měšec mohl být na spodní straně opatřen iniciály či znakem majitele, aby nebylo sporu o určení vlastníka. Váčky byly dekorovány výšivkou. [4, 5]

1.4 Renesance

Renesanční období vnímáme jako viditelný progres, vyspělost, vitalitu, stabilitu, rozkvět. Pokrok je patrný v řemeslné technologii, kvalitním provedení a rozmachu obchodní činnosti. Renesance je ve znamení mnoha vynálezů. Zdokonalují se výrobní procesy a tím i výrobky. Estetická i funkční kvalita produktů roste. V této etapě lidských dějin objevujeme řady nových typů tašek, či položení základů pro pokrokové formy. Nacházíme zde široké spektrum mimořádných kousků. Z tohoto období je známo větší množství dochovaných exemplářů. Zaznamenáváme tehdejší rozvoj nejen ze zřetelně širších záznamů a z mnoha popisných tehdejších maleb, ale také z rozsáhlé skupiny exemplářů.

I nadále je nerozlučným doplňkem oděvu opasek. **Pásy** mužské, ale především ženské mohou nabývat skvostných forem, nebývalé krásy a přepychové zdobnosti. Korespondujíce s tím se na ně opět větší všechny důležité propriety, rovněž překrásné podoby. Ženy i muži nosili při sobě ve váčcích mince, důležité dokumenty, almužny, bible. [3]

Rozvoj byl zřetelný i v tomto odvětví. Jsou zaznamenány spousty tvarových proměn a různé svérázné druhy. Tyto půvabné doplňky byly pestrých tvarů. Mohly mít jednoduchý obdélníkový tvar, ale i jiných rozličných tvarových variací byl nespočet. Střih vycházející z kružnice, stahovaný po obvodu do váčku, byl znám od nepaměti. V období renesance se mnohdy tento základní tvar zajímavě konstrukčně členil a doplňoval. Vak mohl být z důvtipně propracovaných dílců a doplněn řadou připevněných menších váčků. Je známa řada dochovaných unikátů, které oplývají vynalézavým střihem a nesmírným počtem kapes. (Například jeden model mohl obsahovat až šestnáct přihrádek a kapsiček.) Řasení vzniklého konstrukcí se důmyslně využívalo k vytvoření překrásných originálů. Zdobnosti se meze nekladly. Taštičky mohly být jak zajímavé ve svém základním tvaru, tak překrásně vyzdobené vyšíváním ornamentů či celých popisných obrázků. Motivů zdobení je taktéž nespočet: od převažujících květinových a vegetabilních motivů, přes konkrétní dobové obrázky. Taštičky se povětšinou vyráběly z přepychových látek, ale i z jemných exkluzivních usní.

Obr. 4. Taška z kozinky na kovový rám,
zavěšovaná na opasek, opatřená osmnácti kapsami
(Evropa, 16. století)

Ženy na své pásy upínaly přepychové taštičky, drahé růžence, klíče, nůžky, pouzdra ale i šicí výbavu. Váčky zavěšené na řetízcích mohly být vyrobeny z jemné kůže, sametu, saténu a přepychově protkávané stříbrem a zlatem. Dle oděvního vývoje velké pánské tašvice vyšly z módy. Pánské tašky byly vyráběny z jemnější lehčí usně, zavěšované z obou stran na pásek. Dámy nosily malé taštičky zavěšené na dlouhé tkanici, která zároveň stahovala vchod do tašky. Tyto tašky lehce skryly ohyby široké sukně. [3, 4]

Novým zvláštním typem, jež se vytříbil do této podoby, byly luxusní kabelky tzv. *chatelaine*. Jedná se o osobité taštičky plnicí praktickou i zdobnou funkcí, které se věšely na řetízky. Tvořily s dalšími ženskými propriety jakýsi zdobný svazek, (složený z klíčů, peněženky, apod.) Každá věc zavěšená na řetízku měla speciální schránku nebo háček/uchycení. Celkově tyto schránky byly v jednom stylu zdobení, nejčastěji ze zlata nebo stříbra. Tyto tašky byly nesmírné ceny a vyjadřovaly moc majitelky/šlechtičny. Jejich název vysvětluje důležitost. *Chatelaine* je odvozené od francouzského slova *Châtelaine* (kateřlánka/žena vlastníci panství). Ženy na opasek (v šestnáctém a sedmnáctém století) do společného svazku přivěšovaly peněženky, bible, klíče, vějíř, pomander a pouzdro na nůž. Některé řetízky mohly dosahovat až ke kotníkům. Obsah těchto svazků se rozličně měnil dle dané doby, dle současných potřeb. Kupříkladu v následujícím baroku se délka řetízků zkrátila, a mezi připevněnými věcmi byly: pomůcky na šití, pečetě, hodinky. Tento model se rozvinul do širších vrstev obyvatelstva a to v levnějších variantách ze smaltu, perleti, plátků oceli a usně. Tyto taštičky se používaly až do dvacátého století. [3, 4, 5]

K drobným ženským váčkům, které byly hojně nošeny, je pochopitelně nutné jmenovat **praktické větší tašky pro každodenní použití**. (Barvitý důkaz nám poskytuje obraz Albrechta Dürera *A Nuremberg Woman in Indoor Dress*) Tyto vaky se taktéž věšely za opasek. Byly z obdobných materiálů jako váčky, zdobené i nezdobené. Taška mohla vypadat asi takto: rozměrnější měšec ze semiše zavíraný na stahování tkanicí či na rám, s menšími váčky připevněnými z vnější strany. [4]

Pravděpodobně jen z obrazů tehdejších malířů, kteří zachycovali prostý život, se můžeme dozvědět o podobě **vaků pracujícího lidu**. Z těchto obrazů čteme, že velké vaky bývaly z usní nebo textilu, nosily se diagonálně přes rameno. I zde je zřejmý řemeslný rozvoj a některé typy jsou doplněné o praktický kovový rám. Byly typické pro rolníky, řemeslníky, poutníky a pastýře. (Popisný důkaz: Dürerův obraz *Klanění tří králů*.) Neměli bychom zapomenout připomínku, že první cestovní zavazadla se vyvinula v renesančních dobách. [4, 7]

K výše připomenutým řemeslníkům zabývajících se výrobou kožedělných výrobků přibyl v šestnáctém století mošnaři. **Mošnaři** vyráběli v podstatě totožné tovary jako tobokáři a taškáři, ale vedle těchto usňových měšců *vyráběli měšečky lehčí, honosnější, z hedvábí, taftu, či aksamitu/hedvábného sametu*. [3]

1.5 Baroko

Baroko můžeme ve zkratce charakterizovat jako těžké a chudé časy pro jejich politické a náboženské boje - Třicetiletá válka (1618-1648), nebo morové rány, tak na druhé straně jako velice kulturně přínosné, v podobě blahobytu a vytříbenosti dvora francouzského krále Ludvíka XIV. Je nezbytné zmínit vývoj věd, rozvoj řemesel a obchodu, zakládání prvních manufaktur, pokračování v zámořských cestách.

V první polovině sedmnáctého století nelehká situace nedovolovala lidem zdobit se příliš honosnými doplňky. Pásky dostaly spíše praktický prostý ráz. Nejčastějším zdobným prvkem byla samotná spona opasku z ušlechtilého kovu. Kvůli novým stříhům mužského oděvu, které zřejmě vycházely z vojenských uniforem, nebyly mužské opasky tolik praktické. Kord a příležitostně tašku nosili kavalíři zavěšené na šerpě, která visela napříč

přes rameno. Krumplování nebylo žádané, vše nabývalo větší jednoduchosti. Dámské tašky byly nejčastěji z textilu, ženy si je samy vyráběly i samy opatřovaly dekorem. [3]

Zvyklost zavěšovat vše potřebné do svazků na opasek v době baroka postupně odeznívá. Tento model je však stále k nalezení v levnějších variantách u méně movitých žen na menších městech, které si přivydělávají podomním šitím. Jejich svazky mají funkci ryze praktickou, obsahují nůžky, klíče, šicí potřeby. [3]

Ženské peněženky/taštičky nabývaly v první polovině sedmnáctého století převážně dvou rozličných forem. První typ byl zavírán na **rámeček**, který býval cenným originálním předmětem. Kovový rám mohl být z drahých kovů překrásně ornamentálně zdobený. Střihově taška byla natvarovaná do polokruhu, nebyla zcela plochá, ale jemně zaoblená. Druhým typem byly konstrukčně **jednoduché váčky** uzavírací se na dvojité zdrhování/stahující se na tkanice. Tašky se těšily překrásnému dekoru výšivkou, či dokonce zdobením drobnými perličkami na usni. Výšivka vůbec byla oblíbeným zdobným prvkem. [4]

Obr. 5. Sametový váček, s kovovými ozdobami

(Holandsko, 1600 – 1650)

Skvostně zdobené **peněženky** nosili muži i ženy, byly vyráběné z kůže, sametu, hedvábí. Muži je ukřývali ve svých rukávech, kapsách či nohavicích, nebo jestliže byly pozoruhodného nebývalého tvaru, pak je připínali na své opasky. (Tyto peněženky na drobné mohly být rozmanitých prazvláštních variant. Některé z nich byly specifické pro svůj nebývalý střih, či dokonce konstrukci pramálo připomínající peněženku. Jedním z těchto zvláštních typů byly až překvapivě dlouhá „punčochová“ pouzdra na drobné, uháčkované nebo pletené. Populární byly zejména v poslední čtvrtině osmnáctého století.) [4, 5]

Obr. 6. Dlouhý váček na mince, pletený z korálek
(Francie, 19. století)

Tašky dostávaly nové rafinované tvary, vytvořené propracovanými stříhy a zhotovené nejen šitím, ale i pletením, háčkováním, tkaním. Některé šité váčky vycházely z obdélníkového tvaru, ten se dále tvaroval. Váček pak připomínal „erb, list, či širokou vázu“. Aby se u kulatých váček dosáhlo objemu, byly různě konstrukčně členěny. Zdobilo se drobnými skleněnými korálky, střapci, stuhami, třásněmi. Technika pletení a háčkování umožňovala nové formy. [4, 5]

Typické pro módu osmnáctého století byly obrovské objemné sukně. Mezi spoustou našasené látky suknic se lehce skryly i objemnější váčky. Do těchto větších taštiček ženy mimo jiné ukládaly šicí potřeby. Oblibou noblesních žen byla vyšívka, tou měly trávit většinu svého volného času. Není novinkou, že si taštičky vyráběly samy, nebo si je zručně vyšívaly. Pro tento „koníček“ byly nutné jisté propriety, které si ženy brávaly třeba i na návštěvy. Šicí potřeby ženy ukládaly do větších praktických **taštiček na šití** (*work-bags/knotting bags*). Velmi brzo ženy zjistily, že větší tašky jsou mnohem praktičtější, a začaly se hojně používat. Pomalu se ustupuje od zvyku přichycovat kabelky na opasek. Tašky byly vytvořené prostým sešitím dvou obdélníkových dílů ze třech stran, přičemž delší strana byla základnou. Tašky se zavíraly stáhnutím provázku provlečeného v tunýlku horního kraje. Byly nejčastěji z bílého saténu, vyšité dle trendů, barevnou, ale i zlatou nití. Často dozdobené třásněmi, krajkou nebo stuhami. Z těchto modelů se vytvořil obdobný typ tzv. *reticule*, (který je rozebrán v následující kapitole). [4, 5]

Obr. 7. Hedvábná taška na šicí potřeby
vyšívaná barevným hedvábím (konec 18. Století)

S nastolenou zálibou v rozměrných suknicích, přišly do módy osobité tašky (*tie pocket*/tašky, co se přivazují kolem pasu, připomínající tvarem kravatu) v pozdním sedmnáctém a osmnáctém století. Plochá podlouhlá poměrně prostorná taška skutečně připomíná kapsu a evidentně i plní stejný úkol. Taška se vázala kolem pasu na nejhornější spodničku a skrze svrchní oděv se k ní dostávalo přes speciální otvor v sukni. Taška je zaoblené hruškovité obdélníkové formy, nebo formy připomínající erb, nošená nejčastěji v páru, každá na jednom boku. **Plochá taška** měla v horní polovině, vprostřed svého tvaru vertikální otvor a byla půvabně vyšívaná barveným hedvábím, florálními motivy nebo i iniciálami. Byla vyráběna především z textilu: lnu, bavlny. Ženy v těchto praktických taštičkách nosily věci pro běžný den, například: peněženky nebo mince, potřeby na šití, klíče, kapesník. Z vyobrazení tuto tašku moc neznáme, protože byla skryta očím druhých. Taška se dostala do všech vrstev obyvatelstva, přizpůsobená příslušnému postavení. [4, 5]

Obr. 8. Lněná plochá taška
vyšívaná barevným hedvábím (Anglie, 1725 - 1750)

Na dopisy, cenné listiny, a různé písemnosti začali muži i ženy používat (v sedmnáctém století) **ploché** textilní nebo usňové **schránky**. Tyto *letter cases/wallets/pocket cases* byly jednoduchého plochého tvaru připomínajícího obálku. Poznáváme zde mnoho různých typů zdobení: malba na useň, ornamentální nebo rostlinná dobová výšivka, nápisy, motta, hádanky, jemně vyšité celistvé obrázky, použitá krajka, perleť, zlatý/stříbrný lem, nebo i slaměná výšivka. Schránky určené pro zamilované využívají motivů spojených s láskou a věrností (amor, srdce, psi/symbol věrnosti, ptáci/zasnoubení, kotva/naděje.) [4, 5]

Obr. 9. Hedvábná schránka na dopisy ve tvaru obálky, malovaná tuší (Anglie, konec 18. století)

1.6 19. století

Devatenácté století je v počátku příznačné pro svou nutnou jednoduchost, rozpoutanou Velkou francouzskou revolucí (1789-1804), která se výrazně odrazila i do odívání. Tento specifický oděvní koncept se drží i v době Napoleonova císařství. Čistá móda empíru je vystřídána plností forem oděvu a klidem *biedermeieru* a 40. až 60. léta devatenáctého století se v rámci *historicismu* navrací k předešlým módním slohům, aby byl uchopen svérázným způsobem a zformován do nových forem. Francie si drží své nabyté čelní postavení v oblasti módy. Charakteristickou roli hraje rozvoj průmyslu, vědy, vynálezů, manufaktur. Na konci devatenáctého století se citelně předefinovaly role žen a mužů ve společnosti. Rozvoj nových dopravních prostředků si žádá nové formy cestovních zavazadel.

Empír navazuje na politickou a společenskou situaci konce osmnáctého století. V době po Velké francouzské revoluci vše směřovalo k jednoduchosti a nenápadnosti. Dobře tomuto konceptu posloužil styl čerpající z konceptů starověkého Řecka a Říma. Jemné prosté tvary empírových šatů změnil pas, jak byl znám a přesunuly linii pasu výše – pod prsa. Zde již nebyl prostor pro zavěšení taštičky či váčku. Výška pasu a jemnost látky šatů nebyla vhodná pro zavěšení těžké tašky. Tato taška by neseseděla do konceptu a navíc by narušovala celkový delikátní styl. Vzdušné, transparentní materiály nedovolovaly vytvořit skryš na nezbytnosti v záhybech oděvu, proto se taštičky přemístily do rukou, zavěšené na tkanicích, či jemných řetízcích. Pro starověký Řím, z něhož empír čerpá, je charakteristická taštička/síťovka „*reticulum*“. Od ní si francouzský módní diktát vzal vzor a převzal tento název *reticule* (v Anglii taštičce říkali *indispensables*/nezbytný, nepostradatelný). V podstatě taška byla převzata a přepracovaná z tašky, již dobře známé a hojně používané - tašky se šitíčkem. Tento prototyp se začal brzy užívat každou elegantní ženou, nosila se odděleně v ruce a zpočátku mohla vzbuzovat posměch. Avšak postupem času se z tohoto doplňku stala taková samozřejmost, že ji žena od těch dob nepustila z ruky. Muži na oplátku obdrželi kapsy všité do oděvů a začali v nich dodnes nosit nejen všechny své nejnnutnější věci, ale i skrývat své ruce. [4, 5]

Výše uvedená subtilní kabelka byla zpravidla elegantně nošená na dlouhých tenkých řetízcích, provázcích křehce obtočených kolem zápěstí nebo kolem prstů, zdůrazňující vertikálnost oděvu. Ačkoliv se ve dvacátých letech devatenáctého století splývavé šaty nahradily extrémně objemnými, tyto *reticule* již z módy nevyšly. Tašky korespondovaly s šaty co do použitého materiálu, tak i svým tvarem. Byly vyráběny především z mimořádně jemného tenkého textilu - stejně jako šaty, nejčastěji ale z bílého saténu. Pastelové valéry se harmonicky prolínaly i na doplňky. Tvary souhlasně k šatům byly prosté, vycházejíce nejčastěji z plochého obdélníku, který byl dále inovačně vkusně formován. Přicházely nové formy připomínající například podkovu, šestiúhelník, štít (velice oblíbený tvar vycházel z tvaru vojenské *sebratasche*). Tašky byly nejčastěji zavírané na zdrhování, byly zdobeny různorodými skvostnými technikami (výšivkou florální nebo neoklasicistickými motivy, korálky, pajetkami, třásněmi). Ženy si převážně váčky vytvářely doma. Díky použití „levnějších“ materiálů, si mohly tento typ dovolit širší vrstvy společnosti. Později s příchodem objemných sukní se stávaly modely ještě více dekorovanými. Sortiment doplňují i známé rámové tašky, kdy lehký rám je jednoduše doplněn jemnou látkou. [4, 5]

Obr. 10. Vyšívaná taštička „reticule“, zdobně lemovaná
(Francie, počátek 19. století)

Je nutné zdůraznit rozšíření nových nebyvalých materiálů a tím i moderních modelů tašek, díky průmyslové revoluci. Jedním z nich byl *papier-mâché*: tašky z tohoto materiálu byly vytvořené formováním materiálu do tvaru připomínající „širokou hranatou vázu“. Tento pevný materiál mohl být dále pokryt textilem nebo usní. V devatenáctém století nabývala na oblibě **želvovina**, jež se používala na exkluzivní osobní doplňky. Nalézáme skutečně přepychové exempláře složitě vytvořené z plátů želvoviny. Pevné drahocenné tašky připomínající spíš luxusní krabičky na šperky, byly mnohdy precizně dozdobené zlatem, stříbrem či perletí. Nové možnosti v cestování dokládá taktéž hojné používání **slonoviny**. Pěkné, umělecky vyřezávané profily tašek, či zavíracích rámců ze slonoviny zobrazují složité detailní obrázky. Exotický materiál vybízel k neobvyklým/exotickým dekoracím. Světlý reliéfní dekor krásně vynikne v kombinaci s tmavou usní. Nový materiál používaný jako komponent ve výrobě kabelek je **ocel**. Je sice známá od středověku, ale díky technické revoluci se začíná nezdávka objevovat v dámských doplňcích, v podobě pajetek, ornamentálně vyřezávaných plíšků, korálek a v neposlední řadě rámků a uzávěrů. Zvýšený zájem o cestování a exotiku také dokládají taštičky, jež se nabízely jako talisman/suvenýr z cest. Měly nejčastěji na přední straně vyobrazený detail slavného místa, nebo byly vyráběny k příležitosti historicky důležité události. Na trh se dostaly tašky vycházející z orientálního dekoru. Ve spojitosti se zdobením je potřeba zmínit nový oblíbený trend ve zdobení kabelek a dámských pouzder – **filigránský dekor** (1813-50). Tyto cenné kousky byly překrásně drobně zdobené. [4, 5]

Obr. 11. Kabelka vyrobená technikou „papier-mâché“,
ozdobená ocelovými plátky a s ocelovým rámem
(Francie, 20. léta 19. století)

Obr. 12. Kožená kabelka pokrytá plátý z želvoviny,
zdobená perletí (Německo cca. 1820)

Drobné ruční práce jako **vyšívání, háčkování, pletení** jsou stále velkým koníčkem žen z lepších rodin. Bylo vydáváno mnoho časopisů, jež poskytovaly inspiraci, šablony, vzory pro tyto jemné ženské práce. Za připomínku stojí berlínská/petit point vyšivka, pracující s jednoduchým drobným ozdobným křížkovým stehem. Touto technikou vznikaly plátna neobvyklé trvanlivosti. I profesionální vyšivačky využívaly tuto techniku. Vzory mohly být geometrické například vycházející z tvaru kosočtverců, nebo opět květinové. Rozmach je znatelný v používání drobných korálek. Tašky nebo drobné peněženky byly zhotoveny buď z celých vazeb upletených z korálek, nebo se vetkávaly a podtrhovaly dekor vyšivky. [4, 5]

V devatenáctém století se také nosila jmenovaná varianta kabelky – kabelka *chate-laine* – opět se jednalo o luxusní kousky, jejíž svazek obsahoval například: klíče, zápisník,

malinkou taštičku, vše v nádherném provedení, nečastěji drobně ornamentálně dekorované z ušlechtilých kovů zdobené karneolem, porcelánem nebo smaltem. [5]

Obr. 13. Kabelka „chatelaine“ zdobená karneolem se zlatým ornamentem na sponě (Anglie, konec 19. století)

Nezbytná změna v brašnářských produktech byla vyvolaná pokrokovým způsobem dopravy. S příchodem parního pohonu vznikly nové pohodlnější, rychlejší, levnější formy cestování. Díky tomu je mohly využívat širší vrstvy obyvatelstva. Bylo nutností vytvořit nová praktická zavazadla, jež budou lépe respektovat potřeby železniční a lodní dopravy. Kufry kulatých tvarů využívaných zejména při cestování koňmo, se začaly nahrazovat objemnějšími obdélníkovými pevnými **kufry**, které se dobře skladovaly. Žena si pro cestování mohla dopřát malinkou koženou taštičku nošenou přes rameno. Byla známkou movité ženy – ostatní břemena obstaral muž, nebo poslíček. Velké kufry byly často opatřeny zámkem, byly nošeny poslíčky. Vyráběli je kožedělní specialisté, kteří se museli rozšířit svůj sortiment práce o tyto cestovní doplňky. Kromě kufřů se pro cestování používaly méně rozměrné cestovní tašky na nejdůležitější osobní věci. Robustní tašky si ženy mohly vyrábět doma - opatřily plátno zejména berlínskou výšivkou a pak je nechat spojit s ostatními komponenty u sedláře. Byla potřeba dát svým věcem ochranu, a proto se textilní nebo usňové tašky vevnitř podkládaly lepenkou. Je nutné ve spojitosti se zavazadly zmínit proslulého výrobce luxusních zavazadel **Louise Vuittona**, jehož tvorba je známá již od roku 1854. Právě on si byl vědom, co je třeba zákazníkům nabídnout. Respektoval vše, co si cestování vlakem nebo lodí žádalo. Jeho tašky musely být dobře skladovatelné, lehké, dobře se s nimi mělo manipulovat. [4, 5, 8]

Do konce devatenáctého století můžeme umístit zrod **kabelky**, jak ji známe dodnes. Dopomohl tomu rozvoj reticule v období empiru – kabelka se postupně stala důležitým ženským doplňkem a ženy si zvykly na její držení v ruce. Tak i rozmach cestování přispěl k vývoji kabelky – kdy by choulostivé, křehké textilní taštičky neobstály v novém náročném stylu života. Kabelka vychází z tvarů pevné cestovní brašny. Díky technologické vyspělosti tehdejších výrobců, je celá taška precizně převedená do malých rozměrů se vším jejím vybavením. Vyráběná ve velkém manufakturní výrobou, byla nejčastěji usňová, sametová, semišová. Zatímco reticule byly zejména textilní a používané v domácím prostředí, tužší kabelky – řemeslný kožedělný výrobek, jsou především pro „venkovní“ styl života. [4, 5]

Kabelka je symbolem nově fungující ženy. Žena se náhle stala nezávislou, začala se zajímat o obory do té doby vyhraněné jen mužům, začala mít nové zájmy, začala vést nový pracovní život. Potřeby nové role ženy kabelka splnila a stala se nezbytnou součástí ženského vybavení. Proto je nejednou kabelka vnímána jako znamení ženské emancipace.

Nový typ kabelky se očividně lišil od nedávných váčků reticule. Kabelka působí stroze kvůli její jednoduchosti a decentní zdobnosti. Na těchto modelech nenajdeme bohaté pestré zdobení výšivkou. Celková tvář kabelky se vytříbila. Umělecký ráz kabelky shledáváme v originálních tvarech, kultivovaných detailech, precizním vypracováním. Dekor se koncentroval především v ornamentální výzdobě rámu tašky. Specifikem kabelky bylo hojné opatření praktickou, masivní rukojetí, odkazující na vývoj z cestovní brašny. Téměř vždy se zavíraly na rám nebo na klopnu, někdy mohly být opatřeny kapsičkou s klopnu, a vždy měli přihrádky na různé předměty. Pevné dámské kabelky z počátku vyráběné z hnědé usně, mohly být doplněny jemným dekorem, jež byl tvořen florálně stylizovaným kovovým ornamentem. Některé tašky mohly využívat samotné usně jako prostředek pro dekor – do usně pak byly reliéfně vytlačeny/vylisovány různorodé obrázky. Kabelky se rychle rozšířily o varianty v sytých výrazných barvách (červené, zelené, modré) z kozinkových usní, sametu a semiše. [4, 5]

1.7 20. století

Do dvacátého století vstupuje kabelka vyvinutá, totožná takřka s těmi, které se nosí dnes. Obě předešlé století přinesla tolik bohatých variant v široké škále materiálů, pro počet nových příležitostí, že není možné je všechny dobře obsáhnout. Nejde snad ani dobře charakterizovat jednotné trendy. Je opravdu těžké vytříbit a sjednotit rozličné varianty používané ve dvacátém století. Proto se práce v této kapitole bude věnovat pár charakteristickým okruhům, snahou bude popsat zajímavé poznatky, které jsou pro další práci podnětné.

1.7.1 První polovina dvacátého století

Vývoj kabelek dvacátého století lze shrnout následovně. Důležitým faktorem bylo, že kabelky se viditelně diferencovaly: pro den praktické a pro večer apartní. V první dekádě devatenáctého století vycházely denní kabelky spíše z jednoduchých účelných tvarů, opatřené decentním dekorem. Byly nejčastěji rovných forem, připomínajících obálku. Pro slavnostní příležitosti se využívalo okouzlujících kabelek bohatě zdobných, či ručně pletených, z drobných korálků a podobně. Koncem prvního desetiletí dvacátého století se začaly kabelky zvětšovat, nabírat, rostla obliba orientálního dekoru. Když se doba blížila k první světové válce, kabelky se ustálily. Za první světové války se změnila sociální struktura a srovnaly rozdíly uváděné módou. Vojenská móda se projevila i do kabelek. Po válce se opět navrátila tužba po překrásných zdobených taškách. Ve dvacátých letech je důležité zmínit oblibu egyptských motivů rozpoutanou nálezem a zkoumáním Tutanchamonovy hrobky. Rámkové kabelky zůstaly populární, byly hluboké, oblé, nabírané, nebo vyhotovené z drobných korálků. Rámy mohly být ze slonoviny, nebo levnější z plastové náhražky. V letech 1925-30 dominují obálkové typy kabelek, nejčastěji na klopnu. Rovné plochy kabelek dávají prostor pro geometrickou zdobnost Art-deca. Tento výtvarný styl se významně promítl do luxusních šperků a dámských pouzder na kosmetiku nebo cigarety. Poválečná obliba make-upu si vyžádala nová speciální pouzdra. Opravdu luxusní taštičky z dvacátých let byly například z černého smaltu, pokryté diamanty. Některé využívaly diamanty, smaragdy, rubíny nebo safíry pro zdobení rámců. Některé byly celokorálkové, jiné zdobené ušlechtilými perlami, třásněmi apod. Obliba nových tanců přinesla exotické designy tašek. Koncem dvacátých let byly kabelky více široké než hluboké. Třicátá léta viditelně rozlišují elegantní večerní out-fit inspirovaný filmem. Kabelky si stále drží rovný tvar. Jejich estetika je ovlivněna oslavou nových materiálů. Zejména plasty jsou populární pro jejich hladký,

osobitě lesklý povrch, symbolizující právě nové průmyslové trendy. Ve třicátých letech dostanou kabelky nové uzavírání - zdrhovadlo. Večerní tašky jsou drobné a nesmírně okouzlující. U kabelek pro denní nošení je dbáno na jejich vhodnost k oděvu a ladění s ostatními doplňky (obuv, rukavice). Přísnost módy za druhé světové války je patrná i v brašnářském oboru. Pro tašky byla prvořadá funkce. Byly hranaté a strohé. Kabelky pozbyly rámky, zrcátka, zdrhovadla. Nahradily je jednodušší uzávěry, klopný a knoflíky. Nedostatková useň byla nahrazena levnějším textilem. Pro den byly typické textilní kabelky v barvě juty, ve tvaru jednoduché obálky. Průmyslově vyráběné kabelky byly z vlny, klovu, tweedu. Kabelky byly rovné, ploché, spíše čtvercového než obdélníkového profilu, nošené přes rameno na dlouhém popruhu. [4, 9]

Specifickou sférou tašek jsou pouzdra pro společenské příležitosti. **Kabelky na večer** díky svému použití nekladou tolik nároky na praktičnost, díky tomu nabývají neklasických forem. Stávají se luxusním doplňkem – výrazným šperkem. Jejich úkolem je zdůraznit styl, nápadně doladit celou vizáž. Je kladen důraz na apartní dekor. Známe nekonečné možnosti zdobení: tašky mohou být vytvořené z přepychových látek (brokátu, hedvábí, saténu, semiše) usní, reptilií, kroužkových kovových sítí, mohou využívat štrasu, polodrahokamů, skleněných sklíček. Dle mého názoru jsou nejelegantnější ty z decentního jednobarevného textilu, zapínané na kovový ornamentálně zdobný rám, vyplněný polodrahokamy. [5]

Ani ve dvacátém století se ruční práce nevytratily. **Elegantní krajka, ušlechtilý textil, jemné háčkové vzory, pestré výšivky, drobné korálky**, nepřeberné využití můžeme dohledat v hojném počtu. Některé techniky byly přejaty a využity strojově. Vzory asociují tehdejší umělecké styly. Od výšivky připomínající barevné ilustrace, po elegantní vytříbené geometrické plochy. [5]

Kabelky pletené z korálků nabyly tolika překrásných podob, že je nutné je zmínit. Technika pletení z korálků se stala oblíbenou na začátku devatenáctého století. Na konci předminulého století můžeme nalézt tašky z vyplétaných plátýnek na zdrhování s barevnými obrázky vycházející z figurativních motivů, které jsou stejné i v první dekádě dvacátého století. Ve dvacátých letech nalézáme specifický orientální dekor, drobný, geometrizující. V dvacátých a třicátých letech můžeme objevit skvostné vytříbené vzory využívající dvě barvy s jednoduchými motivy, anebo jednobarevné, kdy motiv je vytvořen specifickým rozvržením jednotlivých korálků. [5]

Je nutné zmínit „designérské mágy“, kteří přispěli svými nekonvenčními kousky v poli brašnářském. Nebála bych se říct, že jsou tito umělci nepochybně ovlivněni výtvarnými styly dvacátého století. Z některých děl je patrný vliv surrealismu, pop-artu, op-artu. Mezi ně nepochybně patří **Judith Lieber** (tvorba spíše během druhé poloviny dvacátého století), **Elsa Schiaparelli**, **Lulu Guinness** (současná inovátorka designu kabelek). Judith Lieber si získala srdce sběratelů s výstředními večerními taštičkami. Pevná pouzdra pokrytá štrasem, vycházející z tvarů zvířat, například ležící kočka jménem „Socks“, pojmenovaná po kočce Clintonových (devadesátá léta, USA). Tyto luxusní modely jsou hojně vyhledávaným artiklem i dnes.

Nejzajímavějším kouskem je pro mě minimalistická kabelka *Normandie*, vyrobená ve Francii k příležitosti první plavby lodi Normandie (1935). Černé usňové pouzdro na rámové zavírání v neobyčejné formě s vytříbeným dekorem. Líbí se mi důvtip, svěží nápad, zatímco funkční vlastnosti kabelky zůstávají nedotčeny.

Obr. 14. Kožená kabelka ve tvaru lodi Normandie
(Francie, 1935)

1.7.2 Druhá polovina dvacátého století

S rostoucí životní úrovní rostla i vytříbenost dámských tašek. Kabelky padesátých let by měly být patřičně zvolené ke konkrétnímu oděvu, měly by být sladěné s dalšími doplňky. Společnosti i obchody nabízí sortiment setů kabelek a obuvi. V padesátých letech najdeme tři charakteristické typy tašek: klasická pevná kabelka na rámeček, pouzdrové taštičky a objemné otevřené tašky na nákup. Vedle usňových, nebo plastových denních kabelek jsou tu nápadné luxusní kabelky na večer. V šedesátých letech mladé trendy odbouraly staré oděvní zvyklosti. Průmyslové výroby musely akceptovat/sledovat přicházející trendy. Obecně se kabelky dostaly na praktické dlouhé popruhy. V dalších letech převládaly různorodé

rodé druhy a kombinace, škály nejrozmanitějších materiálů. Během osmdesátých a devadesátých let se objevují praktické mladistvé batohy, preferované zejména mladou generací. [4]

Dnešní design prezentuje jak modely plně **nevídané originality**, tak i méně nápadné zato více praktické klasické modely. Určité typy kabelek ve prospěch originality zaprodaly svou praktičnost. Nejvýznamnější designérské kousky jsou vytvořené spojením důvtipu a funkce. Některé jsou nápadnými originály nejen ve svém nevšedním základním tvaru, ale mohou být inovační v různých stříhových řešeních i v technologii. Mohou se stát až uměleckým objektem – jsou součástí módní kolekce určené pro „fashion show“, pak mají za úkol šokovat, zapůsobit, vrýt se pod kůži. Ve skutečném užívání ale najdeme těchto extravagantních modelů pramálo. Originální kabelky využívají nestandardních materiálů, ale jaký materiál je dnes netypický? Hrají si s prostřihy, řasením, členěním, kombinací materiálů, sází na dekor samotného materiálu. Někdy mohou hraničit se vkusem, však móda jako taková často balancuje na hraně kýče. Aby ale dvacáté století nebylo podáno ve špatném světle, jsou tu i proslulé značky, které se zaměřují především na produkty účelné. To je přirozené. Akceptují požadavky zákazníků. Taška je nejčastěji posuzována jako předmět funkční. Proto je nutné se při jejím navrhování držet určitých nepsaných pravidel. **Kvalitní klasické modely** nejsou šokující. Mnohdy jsou nevýrazného, obyčejného, uživatelsky prověřeného tvaru. Designérský děj se odehrává v rámci celé kabelky, a to v jejích detailech, komponentech, nebo v textuře materiálu. Přesto, že se během minulého století začalo používat množství kvalitních umělých materiálů, koženek, plastů, textilu v brašnářském průmyslu, nenáleží jim stejný věhlas jako přírodní usní. **Přírodní useň** disponuje nejen kvalitativními vlastnostmi, ale především si drží zákazníky svou specifickou strukturou a tradiční hodnotou. Je sporné uvádět, že usňový výrobek je obecně hodnotnější, kvalitní textil může mnohdy lépe reagovat na moderní trendy a uživateli poskytnout stejné, nebo dokonce lepší vlastnosti než useň (lehkost, poddajnost, i jistou dávku luxusu – pokud je materiál skutečně řádné jakosti a zaštitěný věhlasnou značkou). Nepochybně však useň je a bude podvědomě vnímána jako hodnotnější materiál. A k těm nejvíce exkluzivním kouskům vždy patřily a budou patřit tašky vyrobené z jedinečných **reptilií**. Za skutečné luxusní výrobky jsou považované ty z usní krokodýlů, hadů, pštrosů anebo více atypické z rejnoků, ropuch, ještěřů.

Na dnešním trhu nacházíme mnohé značky zvukných jmen. Kabelky se staly častým/hojným doplňkovým produktem pro módní domy. Mnohdy dokreslují celkovou tvář značky. Dostaly se na nepostradatelný post firem nabízejících oděv nebo obuv. V minulém století vidíme rozmach kultu značek, nikdy nekončící záliby v luxusu. Movité ženy si potrpí na kvalitní prestižní značku s věhlasným jménem a tradicí. Zatímco v minulém století a na počátku tohoto ženy považovaly za pravý klenot jednu skutečně hodnotnou praktickou kvalitní kabelku pro téměř všechny příležitosti, dnes si ženy více potrpí na množství typů a variací pro různé příležitosti. Módní desatero praví, že je nutností mít více kabelek lahodících k stylu a na nejrozmanitější příležitosti. Současná módní kultura je plná nekonečných zvrátů trendů a stylů. Kabelka se stává sezónním zbožím.

V současnosti je trh zavalen nepřehledným množstvím všech možných tašek, kabel a kabelek různých renomovaných výrobců i anonymních napodobenin pochybného původu. Dnešní praktická pracující žena klade citelný důraz na praktičnost tašky i kabelky - velikost, množství samostatných přihrádek, variabilita i pohodlné nošení. Na ulicích nejčastěji vidíme ženy s taškou přes rameno, tvar a barva bývá ovlivněna módními nestálými trendy hlavně u mladé generace. Bohužel někdy je preferována praktičnost před estetikou, cena před kvalitou. Také dnes rozpoznáme movité ženy podle kabelky – mají velmi kvalitní kabelky světových značek, barevně i stylově ladící s drahou obuví případně s páskem. Některé módní domy dokonce v barvě a stylu nabízejí i rukavičky, řemínky na hodinky, deštníky, i bižuterii. Zdá se, že tyto kombinace pro ženy, ale i pro muže dosáhly designéřského vrcholu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

KOLEKCE STUDENTSKÝCH BATOHŮ PRO FIRMU TOPGAL

1.8 Zadání úkolu

S přihlédnutím ke konzultacím a předchozím zkušenostem v tomto oboru jsem se opětovně rozhodla pro kolekci studentských batohů. Využila jsem možnosti spolupracovat s firmou Topgal, známou pro svou produkci kvalitních školních batohů, proto nebylo těžké se ujmout toto tématu. Myslím, že jde o druh výrobků, které jsem schopná dále rozvíjet. Ráda bych jistým způsobem využila vlastních zkušeností nabytých díky bakalářské práci. Tvorba batohů je mi blízká, dovoluje mi, plně se do tématu ponořit. Jsem přesvědčena, že je velice užitečné vytvářet design něčeho, co sama používám a tím dodat výrobku osobitý, praktický základ, nemluvě o příhodném designu. Po domluvě s firmou, která zajistila výrobu, byla stanovena věková kategorie, pro kterou budou výrobky určeny. Sada batohů a tašek je vymezená pro mladé studenty věkové kategorie 19 – 25 let (vysokoškoláci), případně 17 – 19 (starší středoškoláci). Výrobky jsou určeny pro volný čas, výlety, do města, či do školy. Dívčí kolekce (batoh a taška na notebook) byla provedena ve spolupráci s firmou Topgal, volnočasová taška je vyrobená svépomocí a chlapecká kolekce je doložena ve formě návrhů.

1.8.1 Motiv - Asymetrie

Základním úkolem bylo vymyslet/vytvořit/definovat to, co celou kolekci zaštítí. Podstata, která se projeví na všech výrobcích a propojí je dohromady. Při prvotním skicování a hledání základní ideje, jsem dospěla k podnětné myšlence – motivu asymetrie. Nepravidelnost v designu skýtá nespočet variací a různorodých uchopení/využití. Je to námět, který se na batozích příliš nevyskytuje. Proto mi téma přišlo příhodné. Je současné, a především – k věkové kategorii, které jsou batohy určeny, nesmírně vhodné. Všeobecně lidská tvorba tíhne k vytvářenému designu pravidelných forem, tak je tomu bezesporu i v tvorbě střihu batohů. (Evidentně současná novátorská architektura, moderní design využívá opačných principů. Proč se tedy jimi nenechat inspirovat?) Asymetrie je prvek, který působí na lidské vnímání. Tento fakt má psychologické základy. Záměrným narušením vyváženosti vzniká napětí, které jsem ve své práci využila. Svislice a horizontály obecně působí staticky. Jsou klidným prvkem. Vzbuzují pokoj a lehkost. Využití těchto prvků je v designu tak časté, že jsem se jim chtěla záměrně vyhnout. Křivky, vychýlené svislice, nakloněné linie

vzbuzují pocit napětí a zdánlivého pohybu. Jsou prvkem kinetickým, emotivním. Všechny základní teze slibují úspěšné následující kroky.

1.8.2 Využití asymetrie pro návrhy chlapecké a dívčí

Poté, co jsem našla princip, na kterém bude práce založená, bylo potřeba najít správné formy, jak tento koncept využít. Sledováním a rozbořením vlastních návrhů a představ/vizí, jsem se dobrala k logickému cíli. Došla jsem k závěru, že aplikuji dva nesourodé motivy, abych viditelně rozlišila design určený pro chlapce a pro dívky. Mým úmyslem bylo použití organických, **přírodních linií pro dívčí doplňky** a na **chlapeckou kolekci použití geometrických**, technických tvarů.

1.8.3 Zásady – koncept

V úplných počátcích jsem si vytyčila cíle, kterých by měly produkty dosáhnout, jak z hlediska designu, tak účelovosti. Důležitým počinem pro vyjádření mých vizí bylo sestavení konceptu z nápadů a inspirací do určitého inspiračního celku. /Příloha č. 1. a 2. Inspirační zdroj/ Ten jsem následně využila při objasňování svých vizí ve firmě. Po stránce vizuální, aby mohl design správně vyznít, bylo nezbytné dbát zvýšené pozornosti na precizní vyhotovení. Batohy by měly být hladké, oblé, příjemné, svou jednoduchostí praktické a současně působivé, zhotovené z příjemných materiálů, dobrých užitkových vlastností. Pro zachování spojitosti se současnými trendy byl vyhrazen dekor pouze v rámci jednobarvných potisků a efektního prošití. Design měl být prostý, ale důvtipný tak, aby batoh byl pojímán jako celek. Všechny detaily (vybavení, kapsy, prošití, komponenty) měly souhlasit s vytříbenou vizáží, navazovat na celkový koncept a dotvářet podobu výrobku. Komponenty měly být pečlivě zvolené, batoh se měl vyvarovat zbytečných rušivých elementů.

1.8.4 Inspirační zdroj, barevnost

Nashromážděním všech inspirací a podkladů jsem vytvořila barevný „mood“. Všechny obrázky, materiály, barevné variace, formulují dohromady vizuální styl. Z tohoto stylu pak bude čerpat celá další tvorba. /Příloha č. 1. a 2. Inspirační zdroj/

Koncept nepřímo definuje barevnost kolekce. Pro výrobky jsem zvolila kombinaci dvou barev: neutrálního odstínu praktické šedé a sytého odstínu křiklavé živé barvy symbolizující mládí. Šedá barva bude na výrobcích převažovat, zatímco pestrá barva bude použita

v detailech (podšívka, prošití, komponenty). Barva výrobku je důležitým činitelem, který má vysoký vliv na konečný výsledek. Díky tomuto prvku je možno dosáhnout kýženého výsledku. Vytvořit určitý „image“ produktu.

1.9 Batohy

Vytyčení cílů mi do jisté míry usnadnilo následnou práci. Poté bylo pro mě jednodušší se orientovat, vybírat a třídit z nepřeberného množství dalších návrhů.

1.9.1 Prvotní skice

Tvorba kolekce se odvíjela, dle mého, od nejdůležitější části kolekce – tedy od batohu. V první řadě jsem řešila základní tvar, nápad. Zde jsem se snažila uchopit a využít motivů asymetrie. Doznala jsem, že není dobré asymetrii využít do celkového tvaru. Bylo by na škodu narušit ergonomické vlastnosti, které batoh poskytuje. Zdá jako taková jsou symetrická, z těchto dispozic jsem tedy vycházela. Nicméně jsem hledala ten pravý tvar a některé návrhy jsou přece jen asymetrické.

Podstatným úkolem bylo najít pravý tvar samotného batohu. Pro akceptování tělesných rozměrů a souladu velikosti, tvaru a formy batohu s tělem uživatele byly návrhy kresleny do předem připravených šablon. /Příloha č. 3. a 4. Prvotní návrhy batohů/ V příloze jsou doložené různorodé tvarové variace. Ze skicek byl však vybrán jeden batoh, který se dále rozpracovával.

1.9.2 Základní tvar

Z malých skicek byl zvolen nejideálnější tvar batohu, jež odpovídal nastoleným zásadám. Ten byl dále pečlivě upravován a dotvářen. Batoh vychází z podlouhlých proporcí a jako by padnul na útlá dívčí záda. Je zaoblených příjemných forem. V rámci návrhů byly řešeny vhodné proporce. Aby dámský batoh co nejvíce padnul na dívčí záda, přikládala jsem na krejčovskou pannu stříhové šablony zadního dílce, aby byly rozměry patřičně upraveny. Výška základního obdélníku, do kterého je vepsán zadní dílec, je 45,5 cm a šířka batohu je 27 cm. Větec batohu je o rozměrech 11 cm ve své spodní části, šířky 10,5 cm dosahuje v bocích a v horní části se zužuje do 9,5 cm. (Z těchto rozměrů/proporcí pak vy-

cháží návrhy vytvořené za pomoci počítačového programu Adobe Illustrator, které byly důležité pro spolupráci s firmou. Velká část komunikace probíhala na podkladech návrhů vytvořených v počítači.)

1.9.3 Deset konkrétních verzí batohu

Jak už bylo nastíněno, nebylo žádoucí vytvářet asymetrický tvar již ve své podstatě, proto se asymetrie měla projevit jen na skořepině batohu. Na zvolený tvar batohu jsem vytvářela určité modelové řešení. Z nepřeberného množství batohů jsem po pečlivém zvážení a konzultacích zvolila deset vzorů, které jsem blíže rozpracovala. To znamená, že jsem se blíže věnovala konkrétnímu členění. Řešila jsem, jak jsou linie myšleny, jestli budou provedeny prošíáním, členěním, kde budou kapsy, kde budou zdrhovadla apod. Členění batohu a zejména jeho předního dílu mělo být čisté, oblé, působivé, precizně vypracované. Mým cílem nebylo nabourat/roztříštit celkový tvar batohu dílci různých barev, ale vytvořit batoh, jenž by byl členěn pouze decentně. Dílce by zůstaly v jedné barvě, zvýrazněné jen potiskem v parciálním laku. Batoh by z dálky působil souvisle/jednotně a jen při bližším pohledu by bylo patrné jeho členění, které by bylo zvýrazněné prošíáním, či zdrhovadly pestrých barev. /Příloha č. 5. až 11. – Návrhy batohů/

1.9.4 Výběr dvou typů

Následně díky konzultacím ve firmě i s vedoucím práce byly vybrány dva typy, které spadaly do konceptu. Dívčí model batoh **verze J** /Příloha č. 11./ a chlapecký batoh **verze A** zobrazený v příloze /Příloha č. 5./

1.9.5 Dámská verze batohu

Na dámském batohu je podstatné organické členění. Základní korpus batohu **verze J** je konstrukčně členěn čtyřmi liniemi, které vytváří na jeho povrchu kříž. Motiv je aplikován asymetricky. Členění poskytuje prostory pro menší kapsičky na předním díle. Do věnce pokračují linie členění předního dílu a konstrukčně rozdělují věnec ve spodní části boků. Věnec je dělen na dolní část a horní část zipovou. Ve věnci jsou všita dvě zdrhovadla skrytá pod zipovkou. Zipovka je speciální dílec kryjící zdrhovadlo za účelem ochrany vnitřního prostoru batohu (před vodou) a z estetického hlediska začištění. Zipovka je tu jak z funkčního hlediska, kdy kryje zdrhovadlo, a zabraňuje vniknutí vody dovnitř

batohu, tak i z vizuálního hlediska, kdy vzezření batohu neruší tkanice zdrhovadel. Dodává tedy batohu střídmy ničím nenarušený vzhled. Zdrhovadla uzavírají vchod do dvou hlavních oddělení batohu. /Příloha č. 12. Dívčí batoh/

1.9.5.1 Barevnost a aplikace

Batoh je vytvořen v odstínech šedé, která převažuje a je doplněna ostrou vínově červenou/fialovou barvou. Fialová je aplikovaná na zdrhovadlech, a prošití. Na členicím kříži předního dílu je aplikován decentní potisk v parciálním laku. Potisk je vytvořen z organických linií inspirovaných secesními ornamenty. Potisk je navrhnutý v ploše. A měl by se promítnout do všech součástí kolekce. /Příloha č. 13 – Návrh potisku pro dívčí kolekci/

1.9.5.2 Zadní díl a ramenní popruhy

Bylo nutné zachovat návaznost na přední díl batohu. Bylo mým zájmem, aby zadní díl byl jeho součástí a barevně navazoval na celý batoh. Obzvlášť ramenní popruhy jsou patrné na postavě při pohledu zepředu, proto bylo důležité věnovat se jejich řešení. Postup navrhování zadního dílu a ramenních popruhů (pro dívčí i chlapecký batoh) je zachycen v /Příloha č. 14. – 16/.

Při navrhování vycpávek zadního dílu jsem se snažila dodržet důležité principy. Výplně jsou směřovány po bocích zadního dílu batohu tak, aby střed zůstal prázdný. Tímto způsobem bude batoh ležet na bedrech a lopatkách uživatele a jeho páteř bude částečně chráněna před tlakem batohu. Ve středu vytvořený komín by měl odvádět teplo, a tak zajistit uživateli pohodlí. Vycházela jsem z doložených návrhů a vytvořila verzi /Příloha č. 17 Řešení zadního dílce dívčího batohu/, jež využívá dvou vycpávek a to v horní a spodní části, které jsou ve svém středu vertikálně prošité. Toto šití je nejen efektní, ale zejména praktické, čímž zplošťuje vycpávku v oblasti středu batohu. Součástí designu zadního kompletu jsou našité dílce z potištěného materiálu. Ty zaručují propojenost zadního dílce s přední částí batohu.

Ramenní popruhy přímo působí na tělo uživatele, proto je nezbytné, aby dosahovaly kvalitních ergonomických vlastností. Jejich konstrukce musí vycházet z proporcí těla, pak dostatečně sedí na ramenou uživatele a zajišťují správné rovnoměrné rozložení váhy batohu. Musí nejen dobře padnout na ramena, ale být vytvořené z materiálů, které odvádí pot a

jsou příjemné na omak. Návrh, použitý na ramenní popruhy, je zobrazen v /Příloha č. 17. Řešení zadního dílce dívčího batohu/. Bederní úchyt je vytvořen dle zavedených praktik firmy.

1.9.5.3 Členění batohu a vnitřní vybavení

Vybavení dívčího batohu je pečlivě rozkresleno a popsáno v /Příloha č. 18. Vnitřní vybavení dívčího batohu/. Členěním předního dílce vznikly prostory pro čtyři drobné kapsičky na zdrhovadlo. Batoh je navržen optimálně jako dvoukomorový. V přední širší komoře najdeme plochý kapsář na drobnosti, našitý v horní části podšívkového předního dílce. Zadní komora je užší, vně batohu na zadním dílci je našitá podšívková kapsa na pruženku, jež dosahuje do poloviny výšky zadního dílce a v horní části je našitý vyztužený kapsář. Nemělo by se opomenout použití výrazné křiklavé podšívky v souladu s barevností komponentů, jež dokreslí celý vizuál batohu.

1.9.6 Chlapecká verze A

Batoh *verze A* určený pro chlapce je protkán horizontálními liniemi, jež se na jedné straně sbíhají. Vychází ze stejných odstínů šedé a je doplněn odstínem syté azurově modré, která je aplikovaná stejně jako na dívčí verzi. Pokud by se batoh předával do výroby, bylo by nutné změnit, respektive zvětšit, jeho proporce oproti dívčí verzi tak, aby respektoval rozměry zad. Chlapecký batoh je založen na stejných principech jako batoh dívčí. Jeho podrobné rozkreslení je zachycené v /Příloha č. 19. – 22./.

1.10 Taška volnočasová

Taška na volný čas vychází z asymetrie již ve své podstatě, i přesto koresponduje s ostatními částmi kolekce. U tohoto modelu není důležité, aby byl podřízen určitým proporcím. Proto bylo možné odtrhnout se od zažitých konvencí a navrhnout tašku netypicky asymetrickou. Z návrhů /Příloha č. 23. Návrhy dívčí tašky/ byla vybrána primární idea. Abych docílila požadovaného tvaru, skicovala jsem jednoduché tvarové obměny uváděné tašky /Příloha č. 24. Tvarové variace dívčí tašky/. Když jsem dospěla k vhodnému tvaru, řešila jsem členění, jež by náležitě doplnilo celkový obraz tašky. Řešení volnočasové tašky je rozkresleno v /Příloha č. 25. Dívčí taška pro volný čas/. Design je založen na nepravi-

delném čtyřúhelníku, kdy jeden horní roh tašky vybíhá ven v horizontální i ve vertikální rovině. Taška nabízí dostatek prostoru pro pohodlné umístění předmětu ve velikosti A4. Je opatřena volně všitou podšívkou, díky tomu je rozdělena na tři oddělení. V podšívkách jsou všité kapsy na zdrhovadla.

1.10.1 Taška volnočasová - chlapecká varianta

Model pro chlapce je obdobně založen jako dívčí, důvtip je opět v jeho celkovém tvaru. Je patrné, že zatímco na dívčí verzi je symetrický obdélník narušen jedním horním delším rohem, pánská taška naopak nepravidelně vybíhá ve spodním rohu. Oproti dívčí verzi bude subtilnější/méně objemná - plochá. Návrhy jsou doloženy v /Příloha č. 28. – 29. Návrhy volnočasové tašky pro chlapce/ Zpracování tašky je zachyceno v /Příloha č. 30. Chlapecká taška volnočasová/.

1.11 Taška na notebook

Taška na notebook musí respektovat jisté proporce. V první řadě jsem si vybrala rozměry notebooku, pro který bude taška určena. Stanovila jsem si základní obdélník o rozměrech 30cm na 40cm, do kterého bude taška vkreslena. Postupovala jsem tak, že jsem vytvořila tvarovou šablonu, pro kterou jsem následně řešila členění tašky, viz /Příloha č. 26. Návrhy členění dívčí tašky na notebook/. Aby byl notebook zajištěn proti otřesům, či případnému pádu, je taška opatřena výztuhami a na notebook je vytvořené neoprenové pouzdro. Vyjímatelné pouzdro pohodlně pojme notebook a snadno se vejde do tašky. Neoprenové pouzdro z jedné strany obsahuje přihrádky na psací potřeby, vizitky apod. a z druhé strany je ozdobně prošito v liniích souhlasných s pojetím kolekce. Taška je vybavena přední objemnou kapsou a dvěma plochými po každé vnitřní straně tašky. Celé řešení tašky i s pouzdem je zachyceno na v /Příloha č. 27. Dívčí taška na notebook/.

1.11.1 Brašna na notebook – chlapecká varianta

I zde je rozhodující tvar notebooku, kterému je taška podřízena. Postup navrhování byl obdobný jako u dívčí verze. Návrhy členění předního dílce tašky jsou zpracovány v /Příloha č. 31. Návrhy tašky na notebook chlapecká verze/. V další příloze - /Příloha č. 32. Chlapecká taška na notebook/ je rozkreslena celá taška se všemi náležitostmi.

ZÁVĚR

Studiem jsem si ověřila, že tašky nebyly jen neměnným odměřeným nutným předmětem denní potřeby, ale že vždy převyšovaly tyto nároky a svému majiteli poskytovaly nebývalé potěšení díky tvaru a zdobení v souladu s danou dobou. Od nepaměti se na tyto předměty soustředila pozornost řemeslníků i umělců, jak aplikovaná ve tvaru, tak i v originálním dekoru. Potřeba mít po ruce hezký, pohodlný a praktický batoh, tašku, kabelu nebo jen kabelku je věčná pro lidi všech věkových kategorií i společenského postavení.

Určitě se bude měnit vkus, originalita, výrobní technologie i nové materiály, ale vždy bude nutná řemeslná a manuální zručnost výrobců i nápady návrhářů.

Ráda bych podotkla, že práce mi přinesla nejen spousty nových inspiračních zdrojů, ale i obrovskou dávku zaujetí pro mou další tvorbu. Uvědomuji si důležitost zkušeností ve vztahu k mým dalším kreativním činnostem. Všechny poznatky hodlám v budoucnu patřičně využít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] SPINDLER, Konrad. *Muž z ledovce*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1998. 300 s. ISBN 80-204-0704-9.
- [2] *Slovník antické kultury*. Praha: Svoboda, 1974. 717 s.
- [3] BROŽOVÁ, Jarmila. *Vývoj kožené galanterie v minulosti, včetně vývoje veškerých dámských i pánských doplňků*. Praha: S.N., 1958. 19 s.
- [4] WILCOX, Clair. *Bags*. 1. vyd. London: V&A Publications, 2000. 127 s. ISBN 1851772863.
- [5] VAN EIJK, Femke. *Bags*. Amsterdam: The Pepin press, 2004. 351 s. ISBN 90-5496-109-0.
- [6] KYBALOVÁ, Ludmila. *Dějiny odívání: Středověk*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. 278 s. ISBN 80-7106-146-8.
- [7] JOHNSON, Anna. *Handbags: the power of purse*. NY: Workman Publishing, 2002. ISBN 978-0-7611-2377-4.
- [8] FELICETTI, Cinzia. *Ryzí styl!* 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2007. 199 s. ISBN 978-80-204-1514-1. -4.
- [9] PEACOCK, John. *Fashion accessories: the complete 20th century sourcebook*. London: Thames and Hudson, 2000. 192 s. ISBN 0-500-51027-X.

SEZNAM RELEVANTNÍCH ZDROJŮ

- [10] PŘENOSILOVÁ, Věra. *Od vaku ke kabelce*. Umění a řemesla 2000. Roč. 42, č. 2 (Článek k publikaci: Wilcox, Claire "Bags". London, Victoria & Albert Museum 1999) 128 s.
- [11] MÁCHALOVÁ, Jana. *Kabelko, otevři se!* Art & Antiques: váš průvodce světem umění, Roč.4, č. 1/Leden 2005.
- [12] *Dress Code: Mode von 1570 bis 1960*, Landesmuseum Joanneum, Kulturhistorische Sammlung. Rakousko: S. N. 2004.
- [13] DU MORTIER, Bianca M. – BLOEMBERG, Ninke. *Accessorize!: 250 objects of fashion & desire*. Amsterdam. Rijksmuseum, 2009. 263s. ISBN 978-90-868-9045-3.
- [14] PROVAAN, Nina. *Dokonalý umělecký originál: móda*. Art & Antiques : váš průvodce světem umění, roč. 33, č.1/2 (2003), s.98-103. ISSN 1213-8398.
- [15] HOWARD, Ella. *Judith Leiber and the Handbag as High Art*. Studies in the Decorative Arts. Vol.8, N.1, Fall-Winter (2000-2001), s.161-167. ISSN 1069-8825.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Dochované vybavení Ötzaské mumie (torza krosny, usňová taška na opasku, toulec).....	14
Obr. 2. Usňová taška s vloženou dýkou, zavěšená na opasku	17
Obr. 3. Renesanční svatební taštička, „Limoges, cca 1690“	19
Obr. 4. Taška z kozinky na kovový rám, ...	22
zavěšovaná na opasek, opatřená osmnácti kapsami.....	22
(Evropa, 16. století)	22
Obr. 5. Sametový váček, s kovovými ozdobami.....	24
(Holandsko, 1600 – 1650)	24
Obr. 6. Dlouhý váček na mince, pletený z korálků.....	25
(Francie, 19. století)	25
Obr. 7. Hedvábná taška na šicí potřeby	26
vyšívaná barevným hedvábím (konec 18. Století)	26
Obr. 8. Lněná plochá taška.....	26
vyšívaná barevným hedvábím (Anglie, 1725 - 1750).....	26
Obr. 9. Hedvábná schránka na dopisy ve tvaru obálky, ...	27
malovaná tuší (Anglie, konec 18. století)	27
Obr. 10. Vyšívaná taštička „reticule“, zdobně lemovaná	29
(Francie, počátek 19. století).....	29
Obr. 11. Kabelka vyrobená technikou „papier-mâché“, ...	30
ozdobená ocelovými plátky a s ocelovým rámem	30
(Francie, 20. léta 19. století)	30
Obr. 12. Kožená kabelka pokrytá plátý z želvoviny, ...	30
zdobená perletí (Německo cca. 1820).....	30
Obr. 13. Kabelka „chatelaine“ zdobená karneolem	31
se zlatým ornamentem na sponě (Anglie, konec 19. století)	31
Obr. 14. Kožená kabelka ve tvaru lodi Normandie	35
(Francie, 1935).....	35

ZDROJE OBRÁZKŮ

Obr. 1. SPINDLER, Konrad. *Muž z ledovce*

Obr. 2. KYBALOVÁ, Ludmila. *Dějiny odívání: Středověk*

Obr. 3. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 4. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 5. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 6. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 7. VAN EIJK, Femke. *Bags*

Obr. 8. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 9. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 10. VAN EIJK, Femke. *Bags*

Obr. 11. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 12. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

Obr. 13. VAN EIJK, Femke. *Bags*

Obr. 14. http://www.tassenmuseum.nl/default.aspx?pagename=de_collectie

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1. Inspirační zdroj (dívčí)
- Příloha č. 2. Inspirační zdroj (chlapecký)
- Příloha č. 3. Prvotní návrhy batohů
- Příloha č. 4. Prvotní návrhy batohů (druhá část)
- Příloha č. 5. Návrhy batohů – model A
- Příloha č. 6. Návrhy batohů – model B, C
- Příloha č. 7. Návrhy batohů – model D
- Příloha č. 8. Návrhy batohů – model E
- Příloha č. 9. Návrhy batohů – model F, G
- Příloha č. 10. Návrhy batohů – model H
- Příloha č. 11. Návrhy batohů – model I, J
- Příloha č. 12. Dívčí batoh (rozměry, popis, barvy)
- Příloha č. 13. Návrh potisku pro dívčí kolekci
- Příloha č. 14. Návrhy zádočných výztuh
- Příloha č. 15. Varianty ramenních popruhů
- Příloha č. 16. Varianty řešení výztuh zadního dílce
- Příloha č. 17. Řešení zadního dílce dívčího batohu
- Příloha č. 18. Vnitřní vybavení dívčího batohu
- Příloha č. 19. Chlapecký batoh (rozměry, popis, barvy)
- Příloha č. 20. Řešení zadního dílce chlapeckého batohu
- Příloha č. 21. Vnitřní vybavení chlapeckého batohu
- Příloha č. 22. Návrh potisku pro chlapeckou kolekci
- Příloha č. 23. Návrhy dívčí tašky
- Příloha č. 24. Tvarové variace dívčí tašky

Příloha č. 25. Dívčí taška pro volný čas (rozměry, popis, vnitřní vybavení)

Příloha č. 26. Návrhy členění dívčí tašky na notebook

Příloha č. 27. Dívčí taška na notebook (rozměry, popis, vnitřní vybavení)

Příloha č. 28. Návrhy volnočasové tašky pro chlapce

Příloha č. 29. Návrhy volnočasové tašky pro chlapce (druhá část)

Příloha č. 30. Chlapecká taška volnočasová

Příloha č. 31. Návrhy tašky na notebook, chlapecká verze

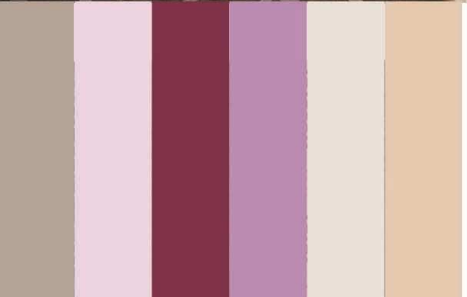
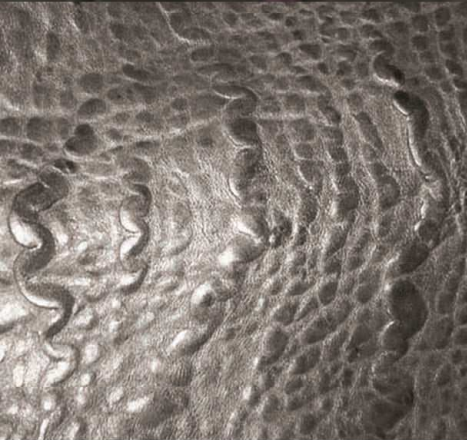
Příloha č. 32. Chlapecká taška na notebook

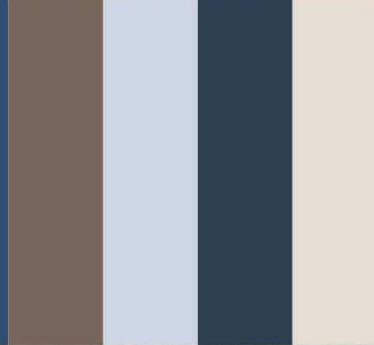
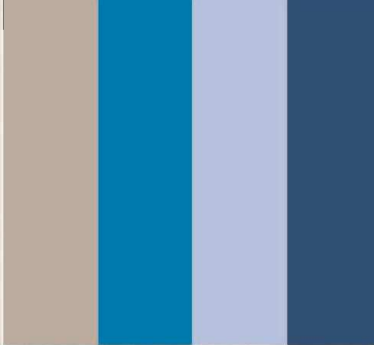
Příloha č. 33. Dívčí batoh – výsledný model

Příloha č. 34. Dívčí batoh, doplňky

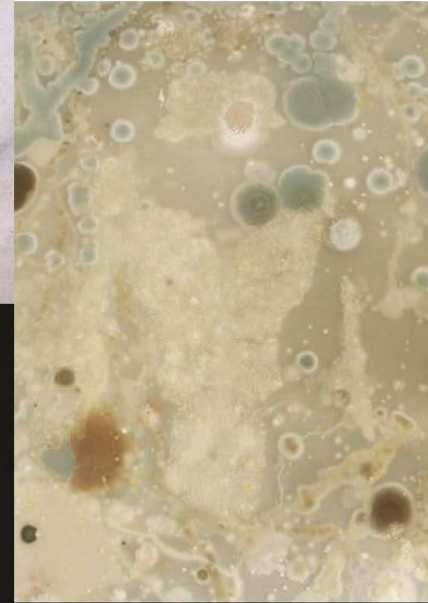
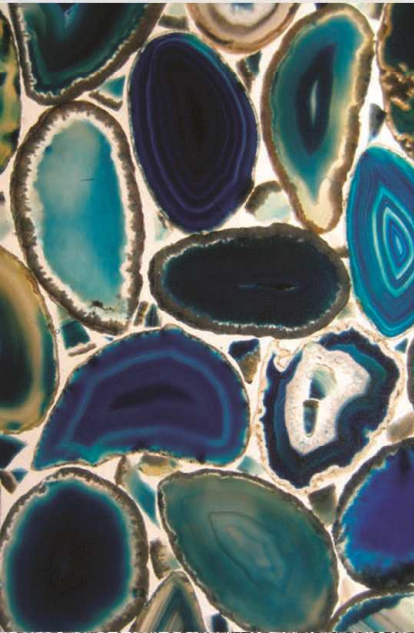
Příloha č. 35. Dívčí taška na notebook – výsledný model

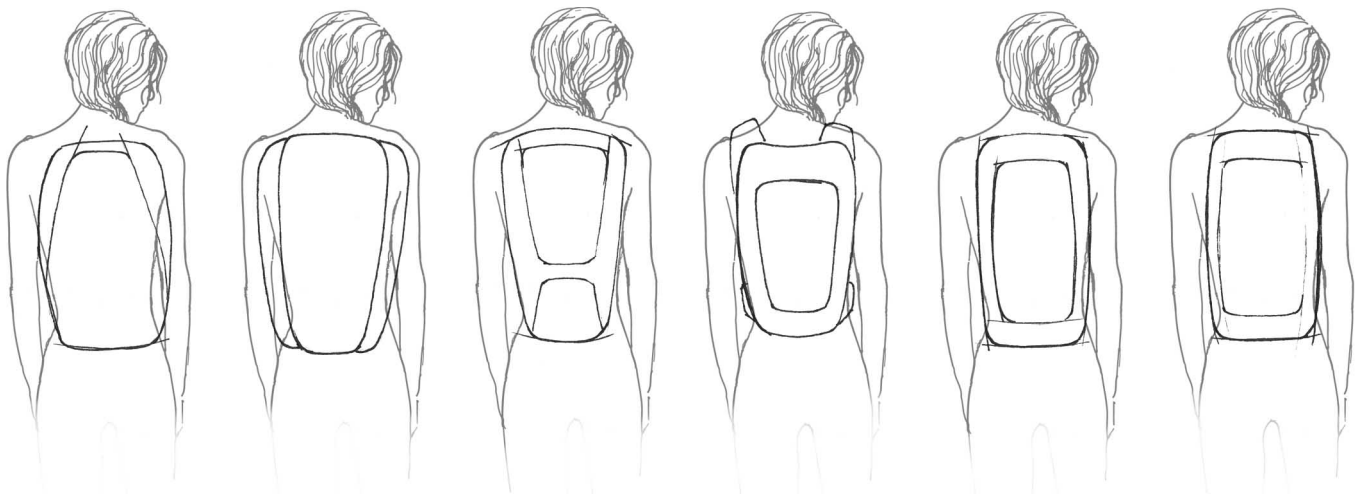
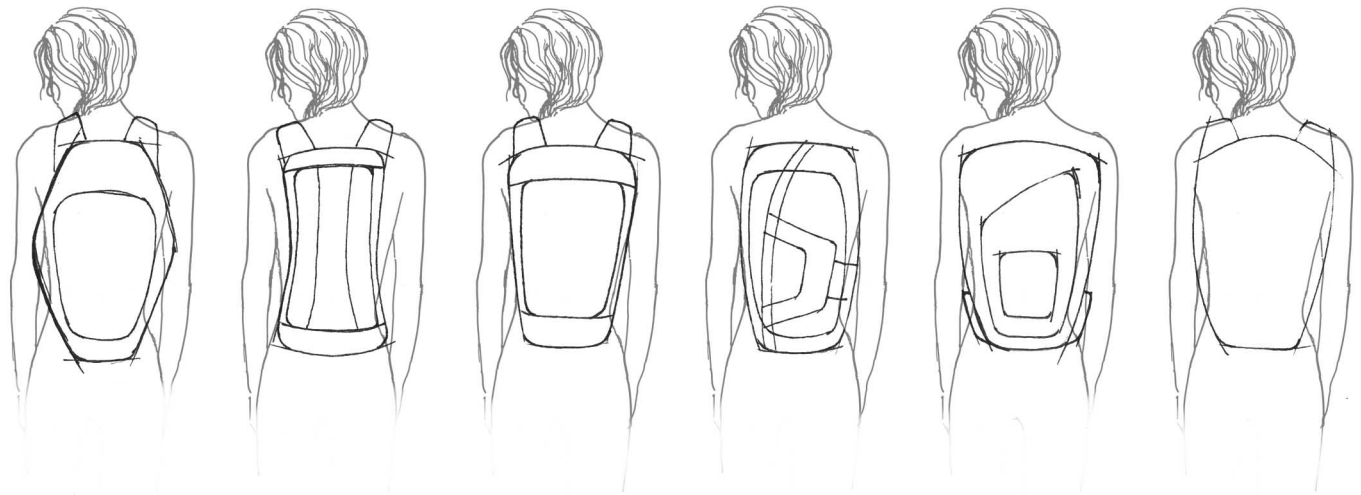
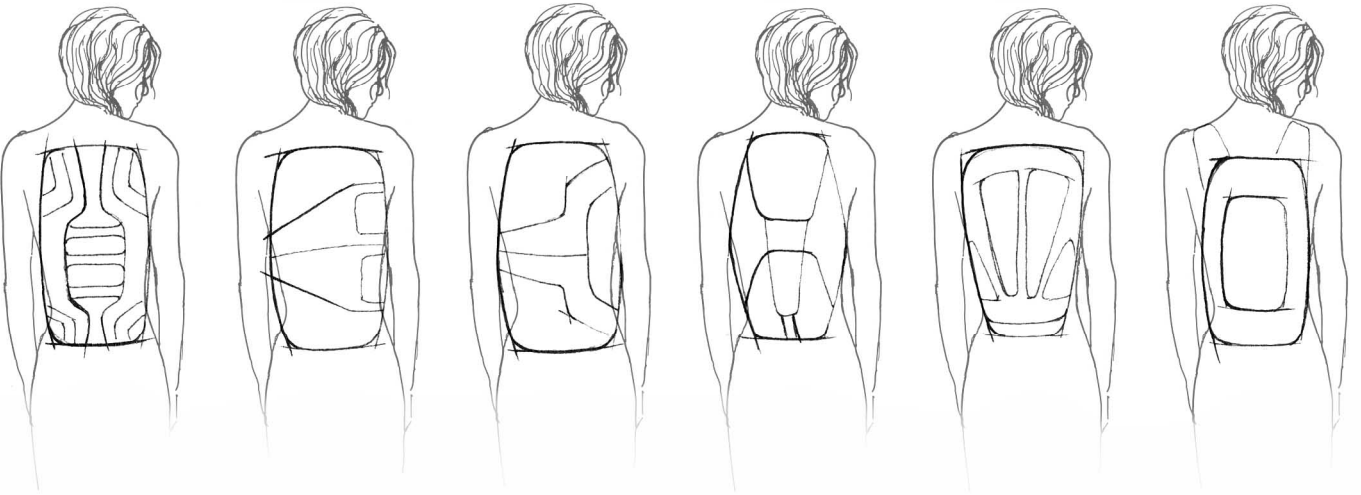
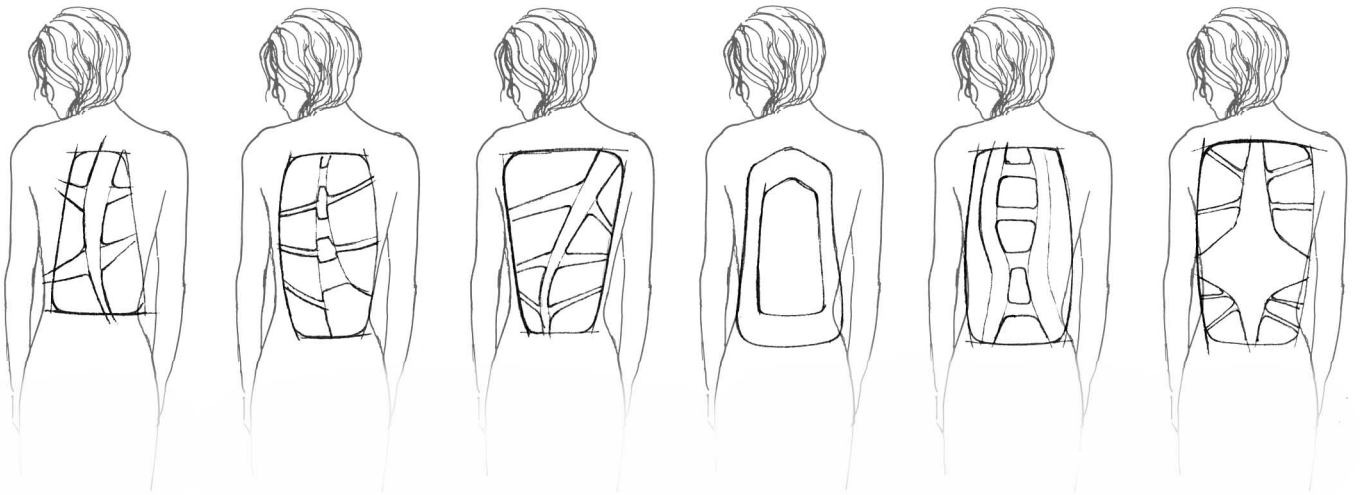
Příloha č. 36. Dívčí taška pro volný čas – výsledný model

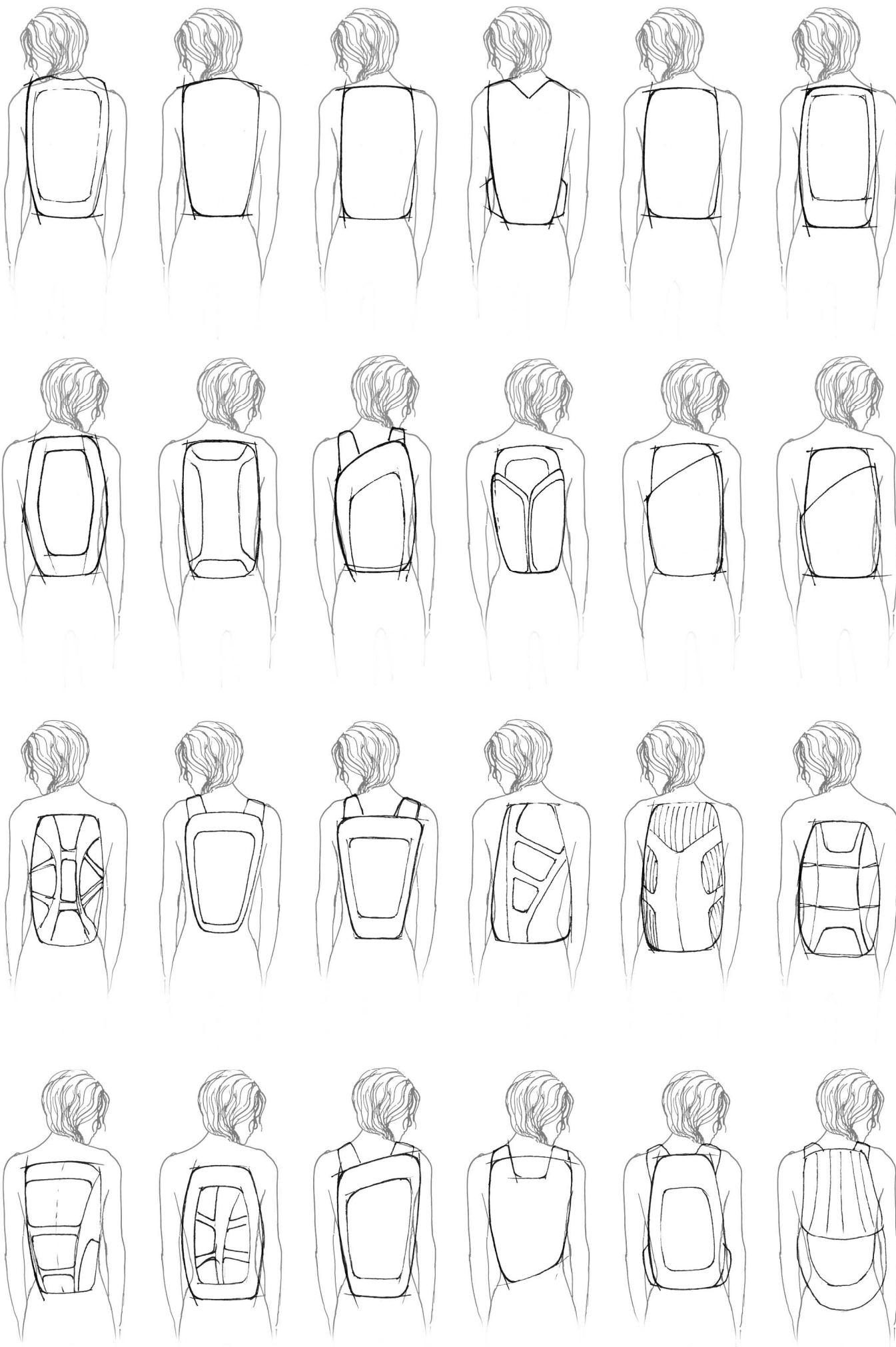

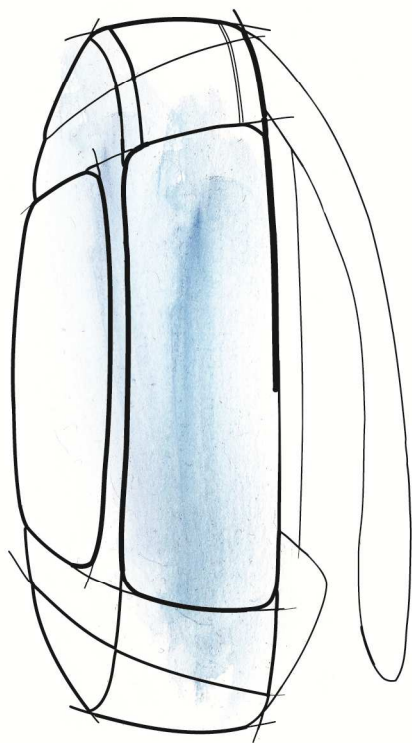
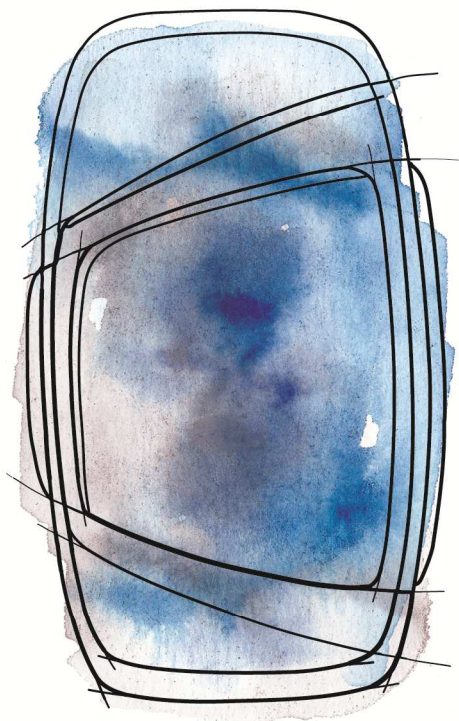
Příloha č. 2. Inspirační zdroj

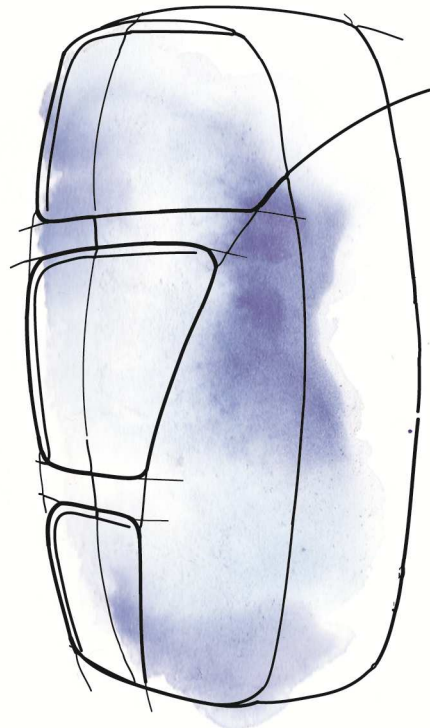
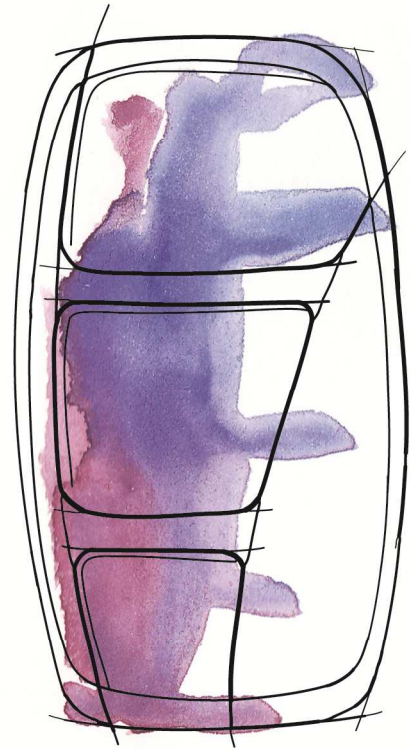
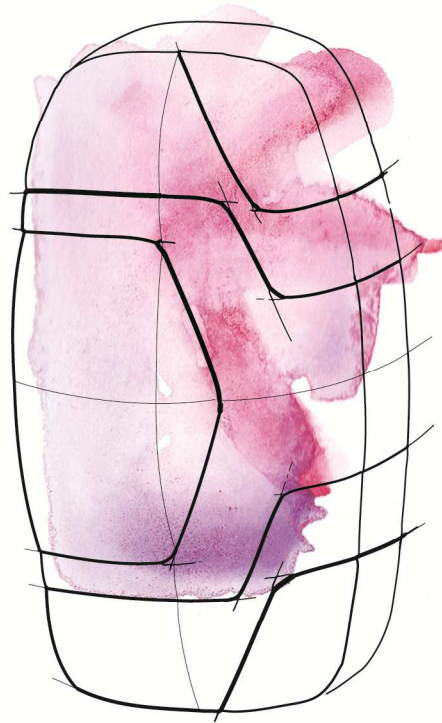

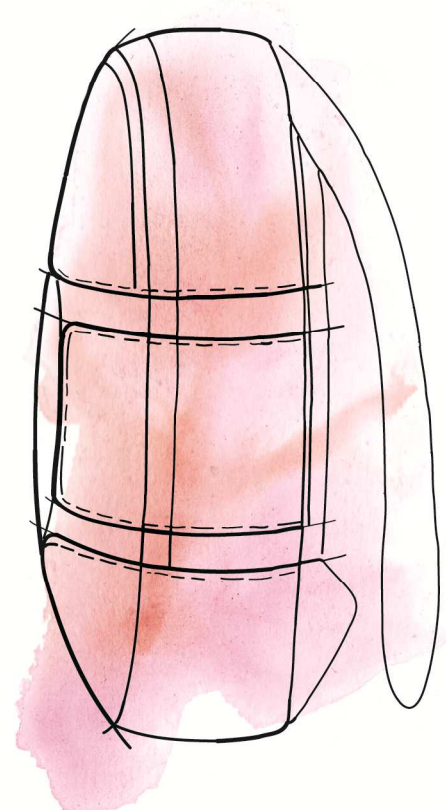
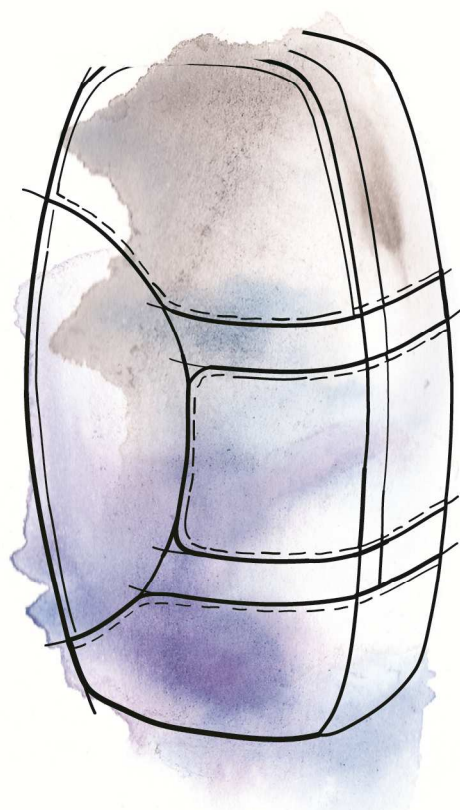
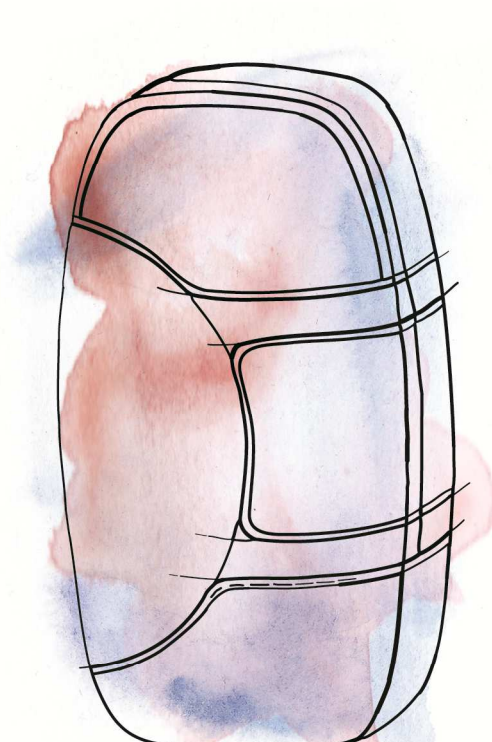

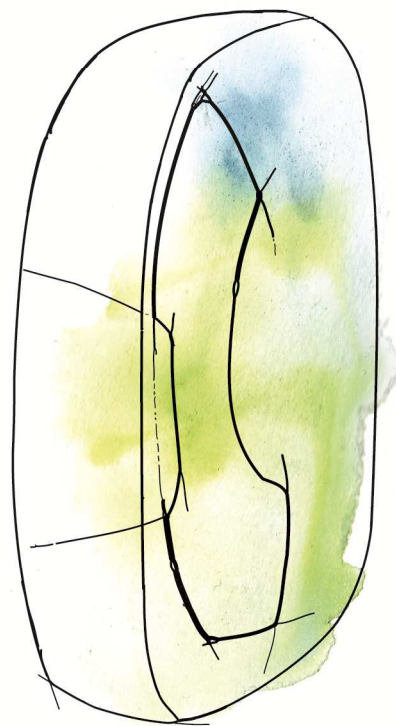
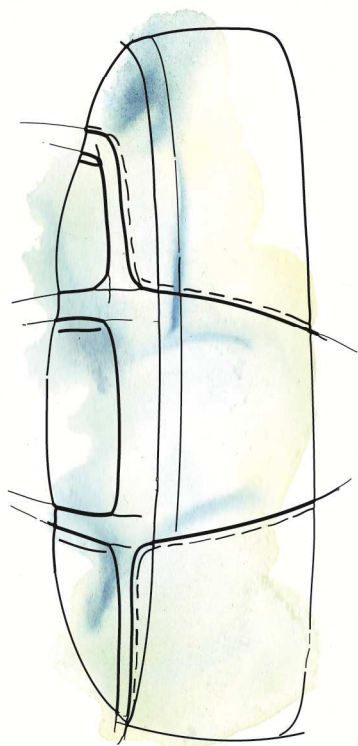
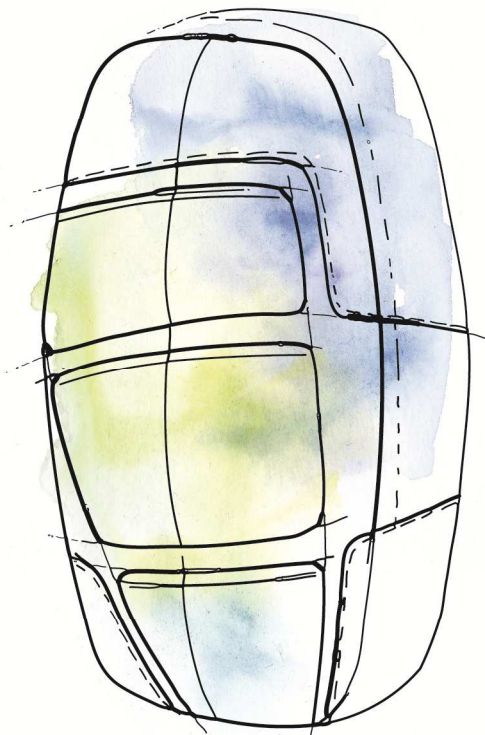
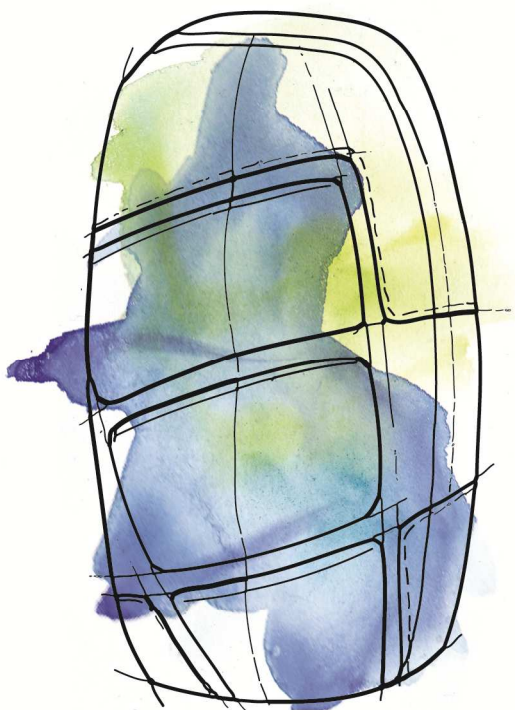

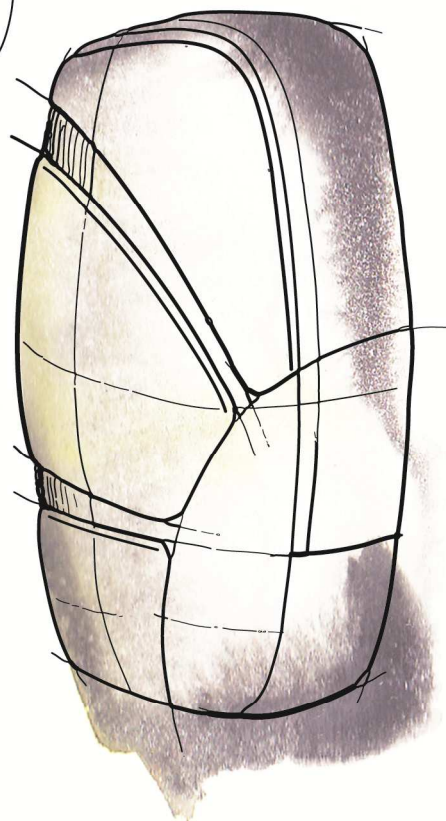
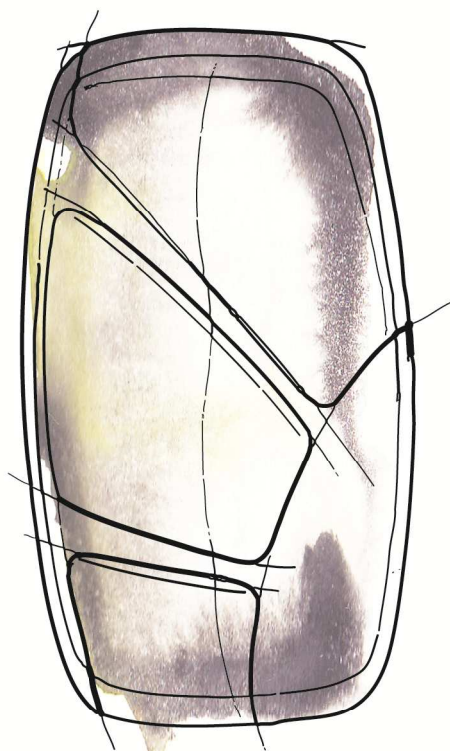
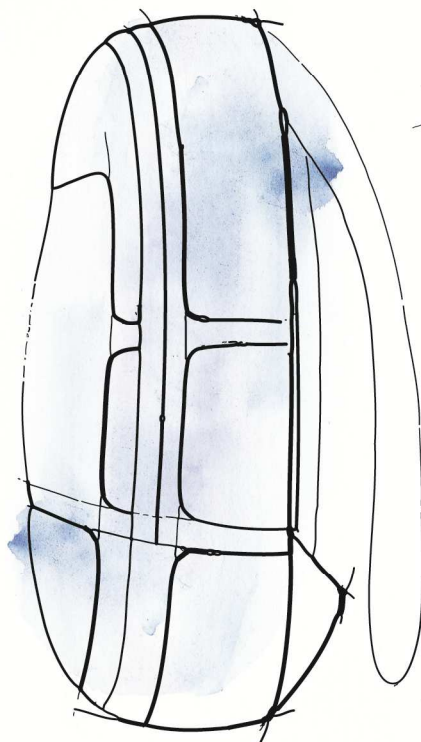
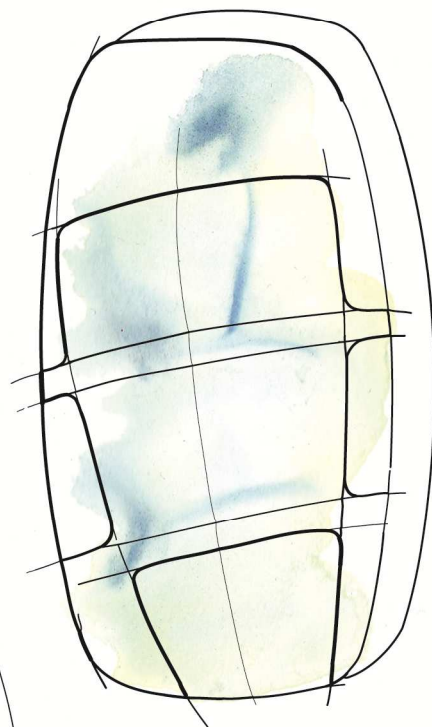
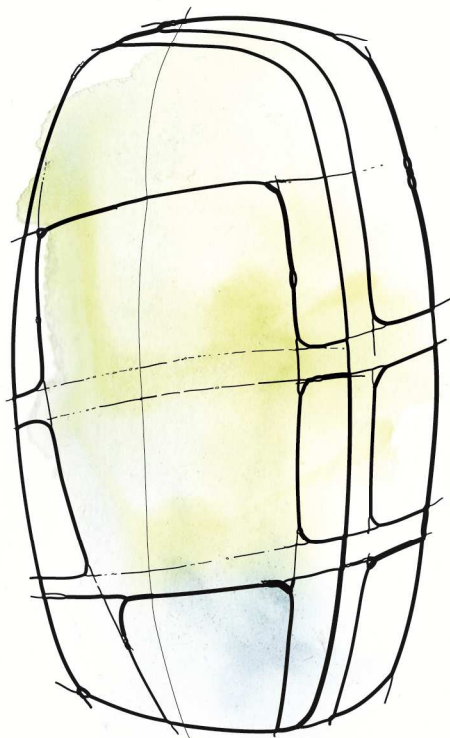

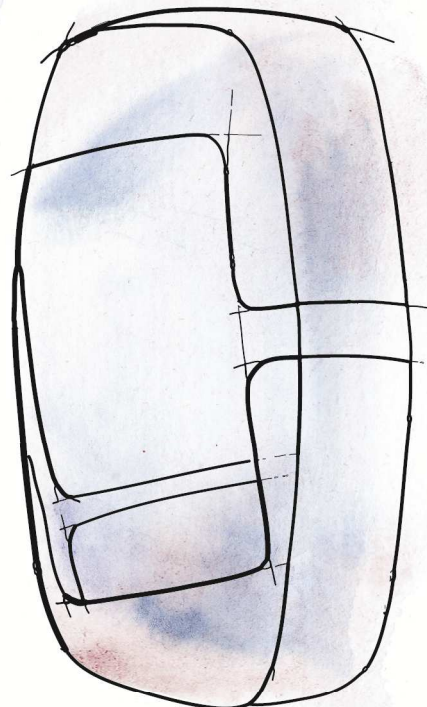
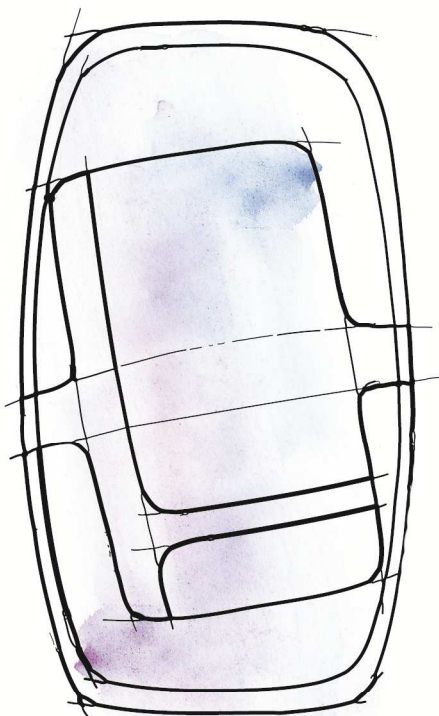
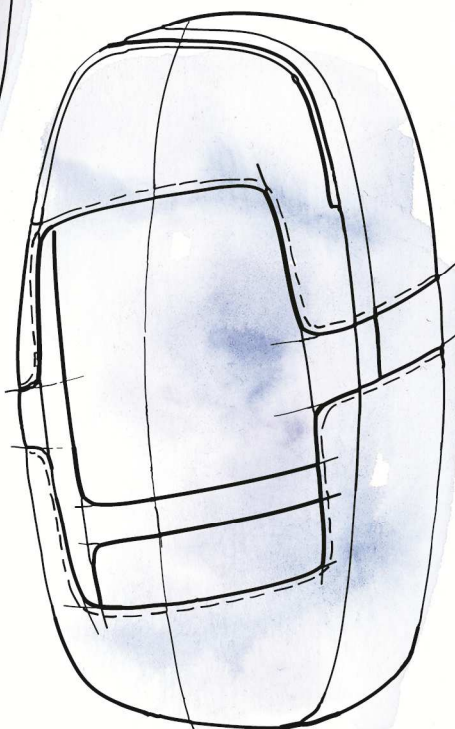
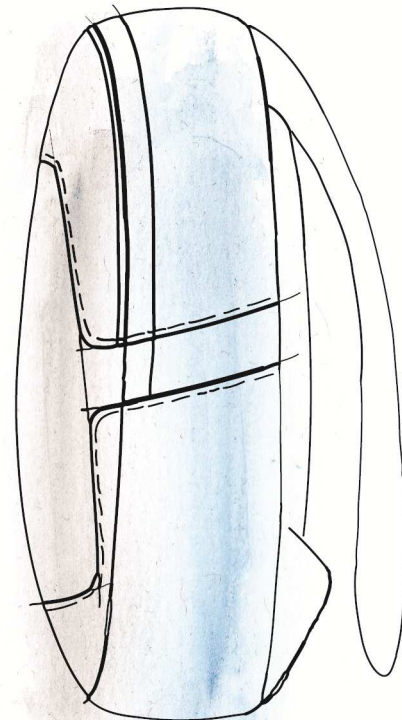
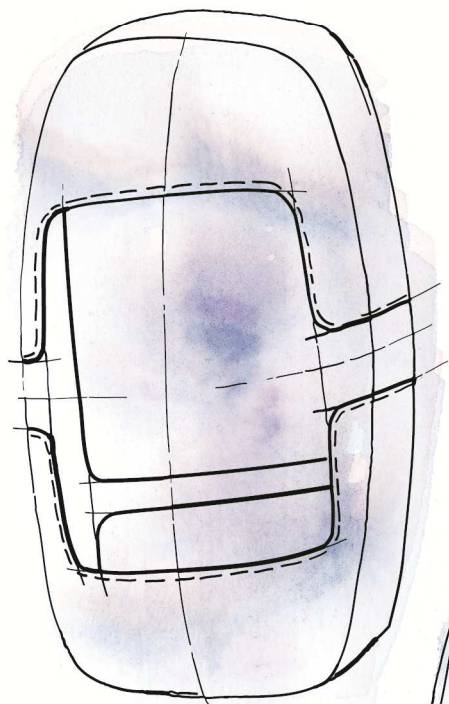
Příloha č. 6. Návrhy batohů - model B, C

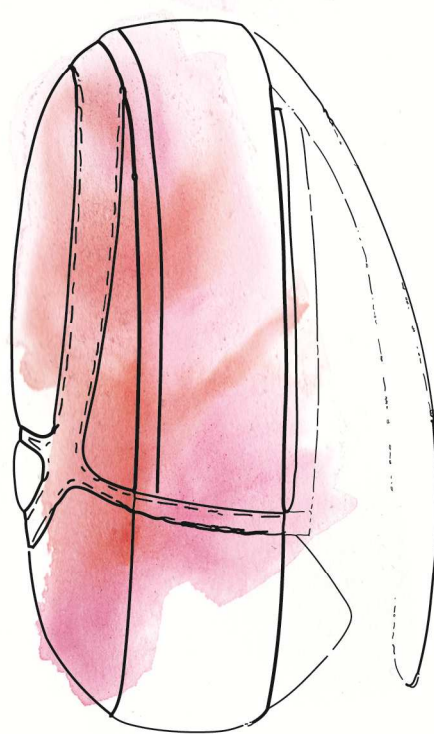
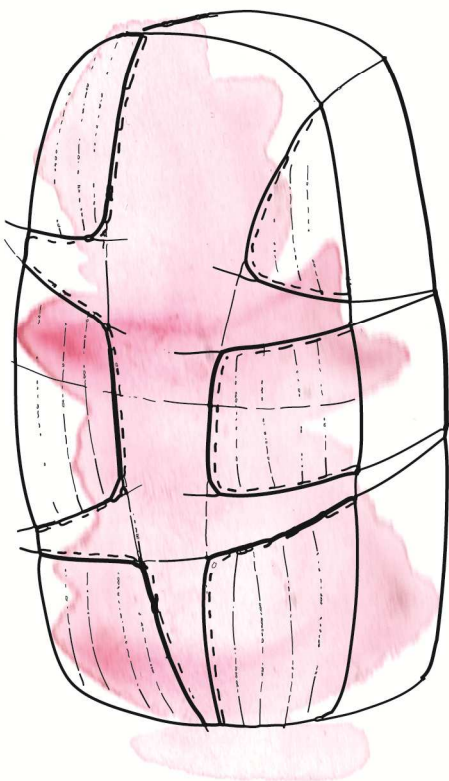
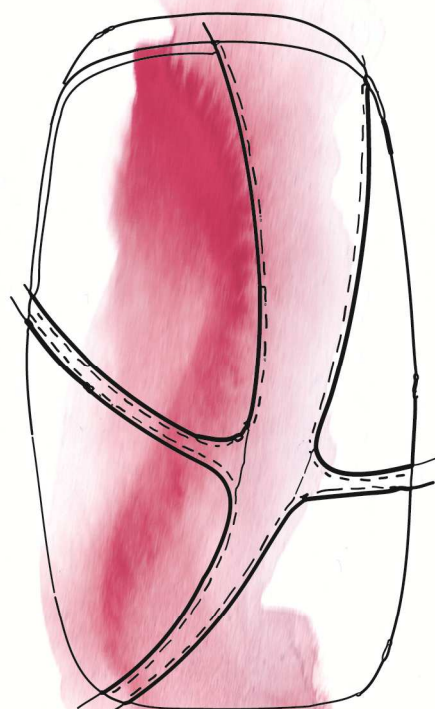
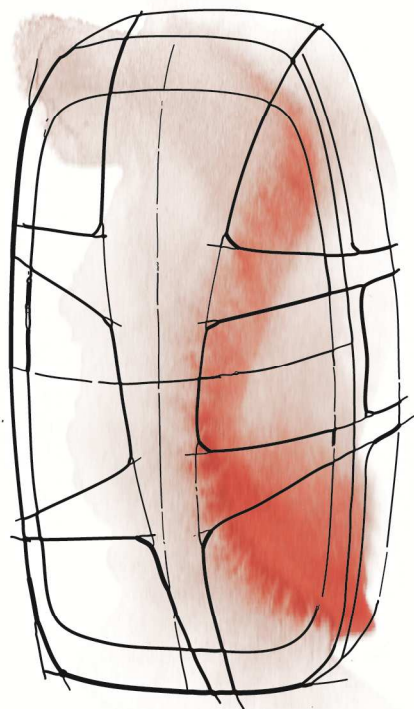

Příloha č. 12. Dívčí batoh

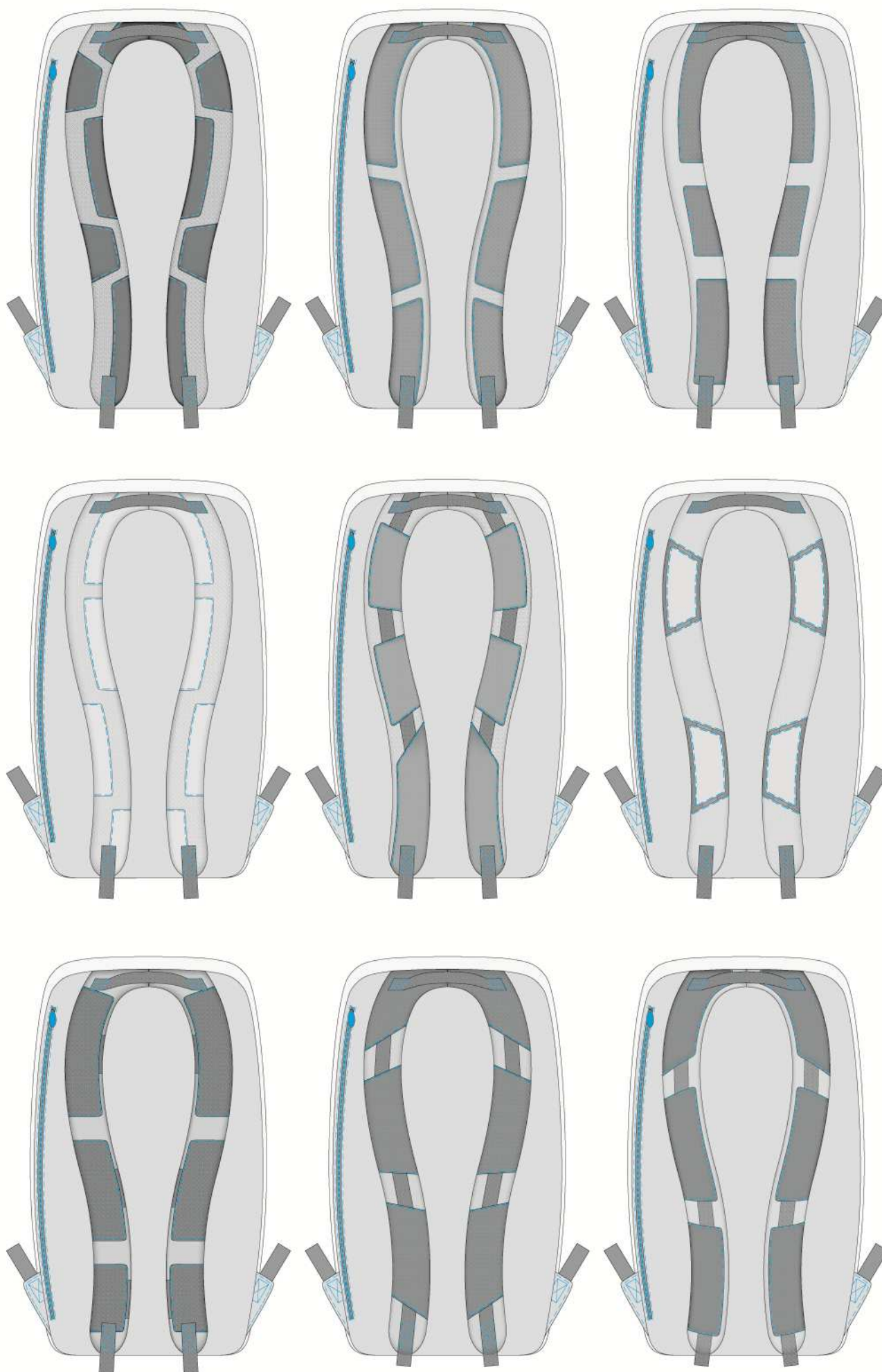

Příloha č. 13.
Návrh potisku
pro dívčí kolekci

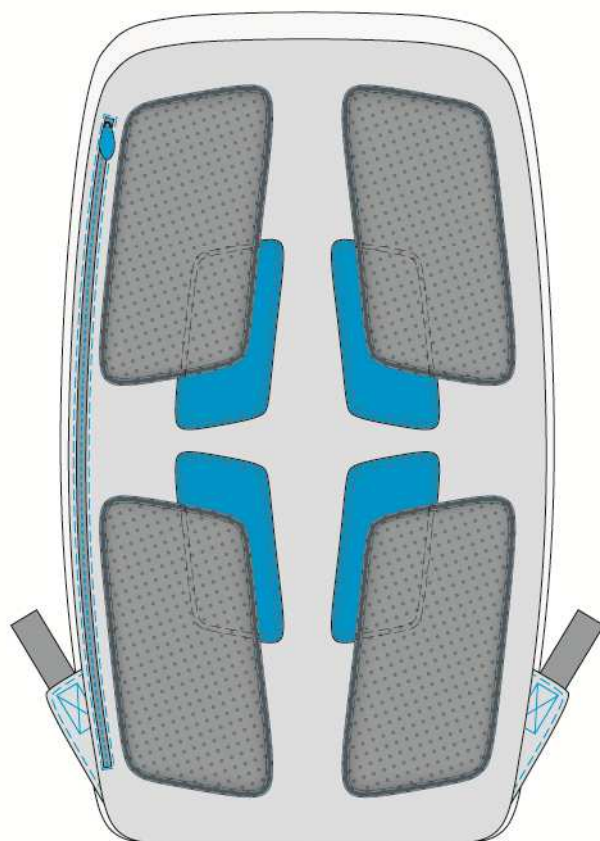
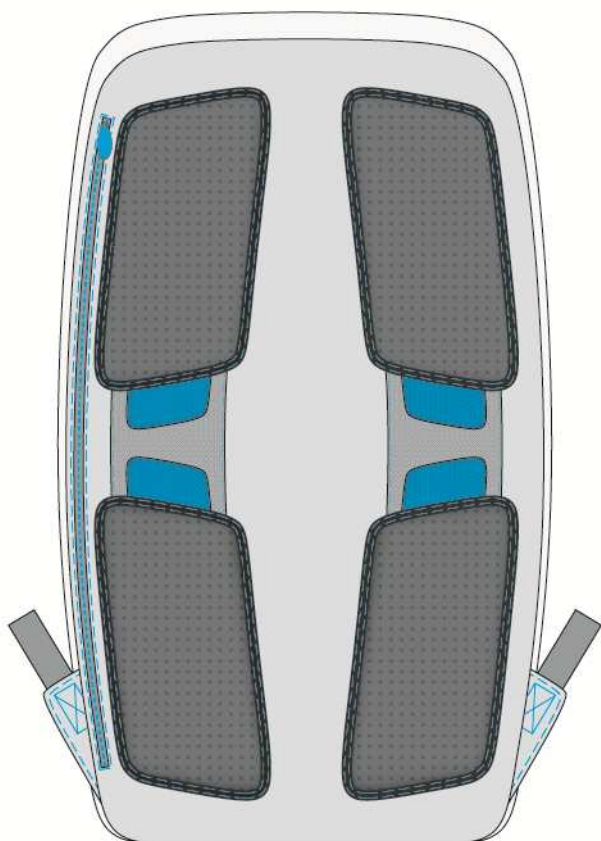
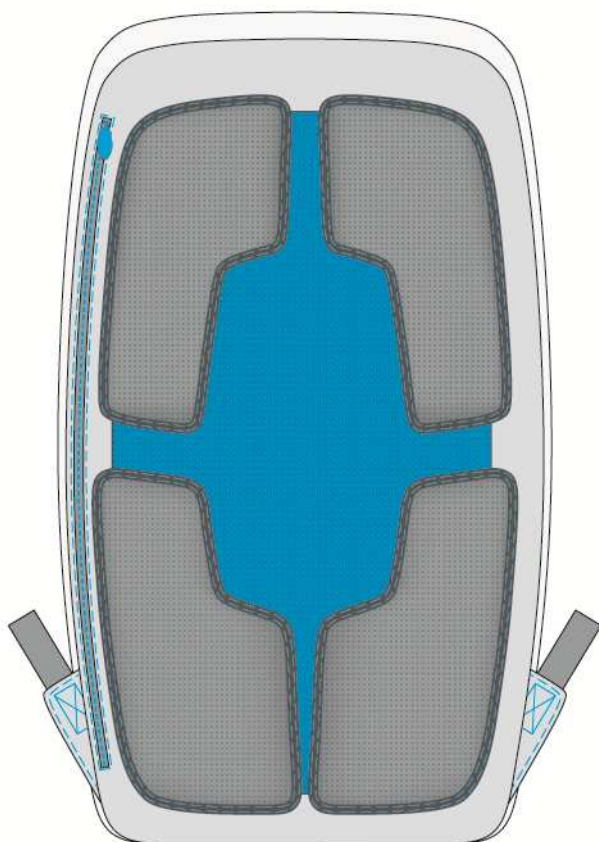

Příloha č. 15. Varianty ramenních popruhů

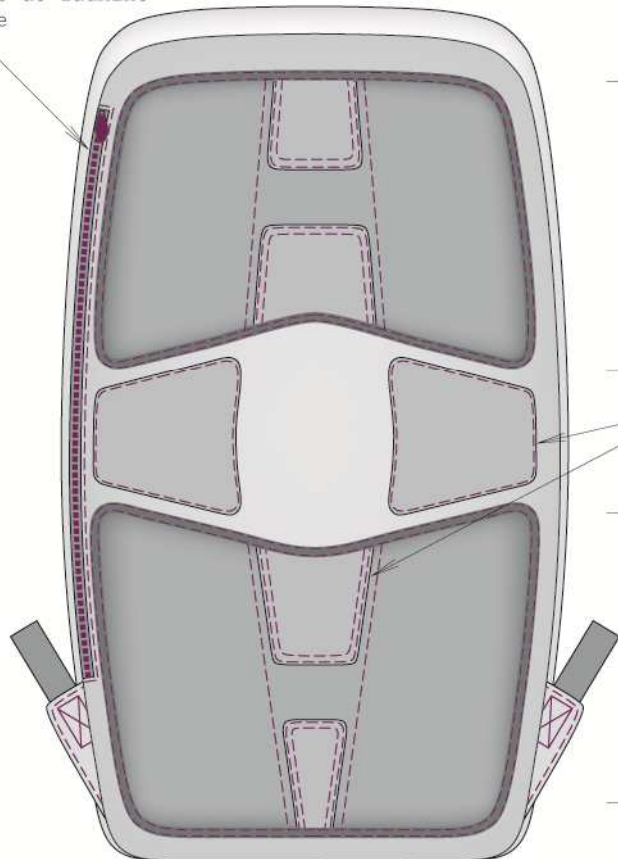
Příloha č. 16. Varianty řešení výztuh zadního dílce

Příloha č. 17. Řešení zadního dílce dívčího batohu

Řešení zadního dílce

Zdrhovadlo kapsy
všité do zadního
dílce

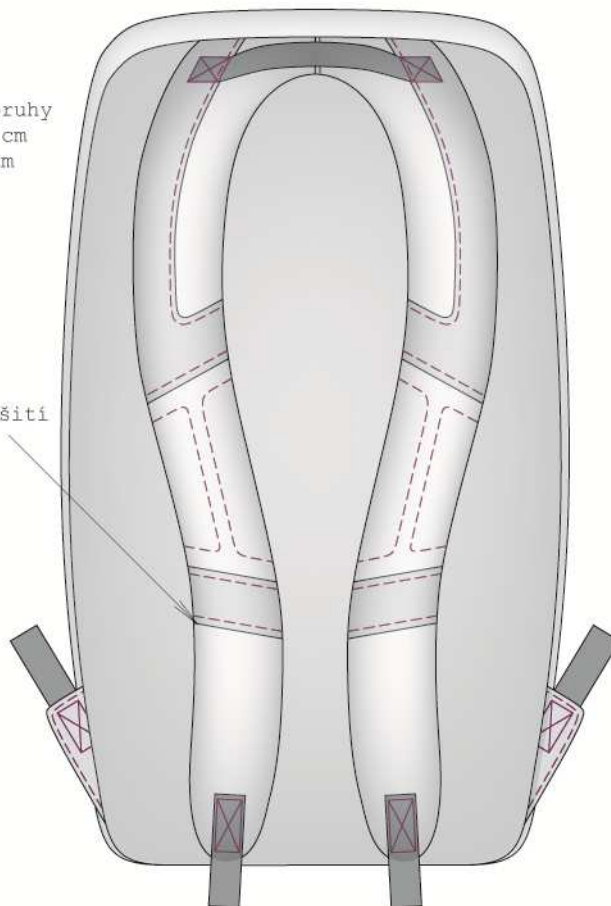
Našité výztuhy,
ve středu (v oblasti páteře)
ztenčené prošitím

Našité díly
z potištěného
materiálu

Ramenní popruhy

Ramenní popruhy
šířka: 6,5 cm
výška: 47 cm

Ozdobné členění a prošití
ramenních popruhů

Příloha č. 18. Vnitřní vybavení dívčího batohu

1. Přední kapsičky
v členění předního dílce

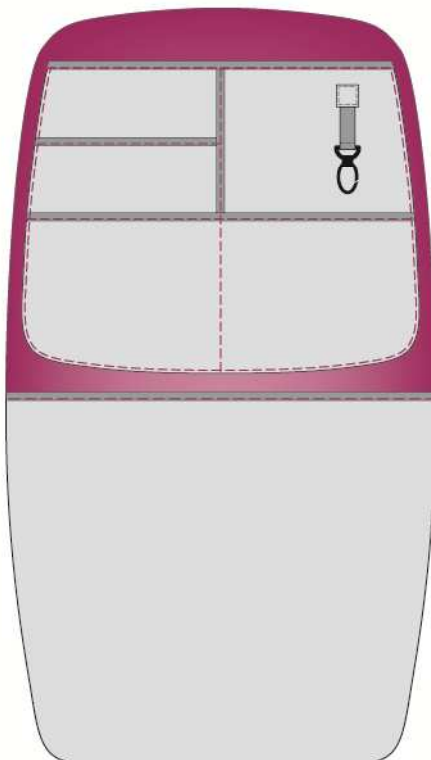

2. Přední komora
3. Užší zadní komora

4. Skrytá zadní
kapsa všitá
do zadního
dílce

5. Kapsář našitý v přední komoře
na podšívkovém předním dílu

6. Vnitřní kapsové vybavení zadního
vnitřního podšívkového dílce

Příloha č. 19. Chlapecký batoh

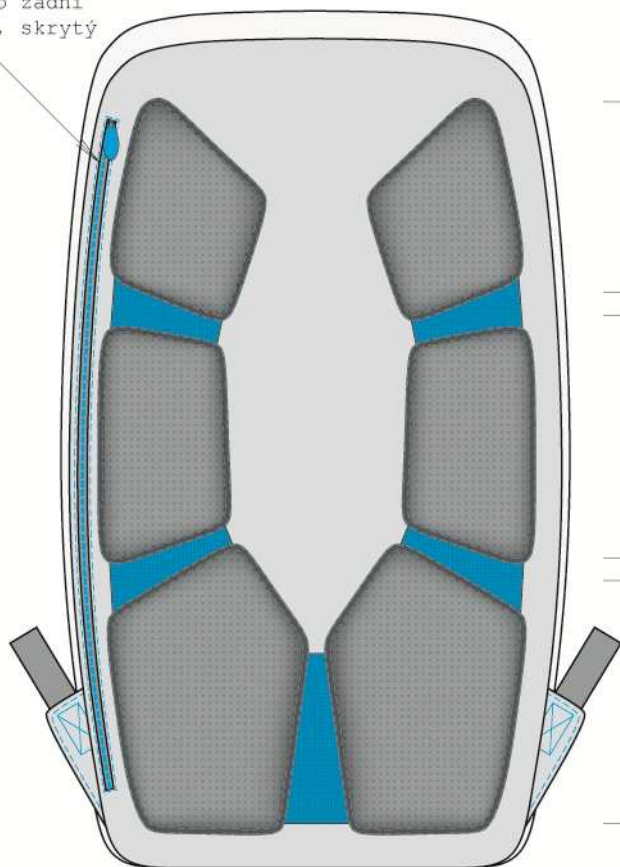
Zdrhovadla do hlavních komor batohu

Příloha č. 20. Řešení zadního dílce chlapeckého batohu

Řešení zadního dílce

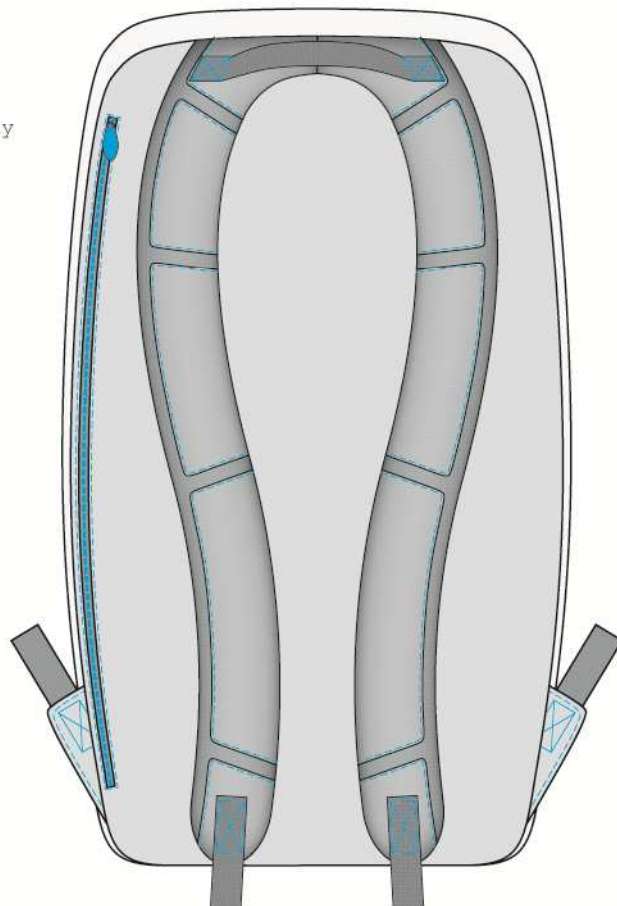
Zip do zadní kapsy, skrytý

Našité výztuhy

Ramenní popruhy

Ramenní popruhy
šířka: 6,5 cm
výška: 47 cm

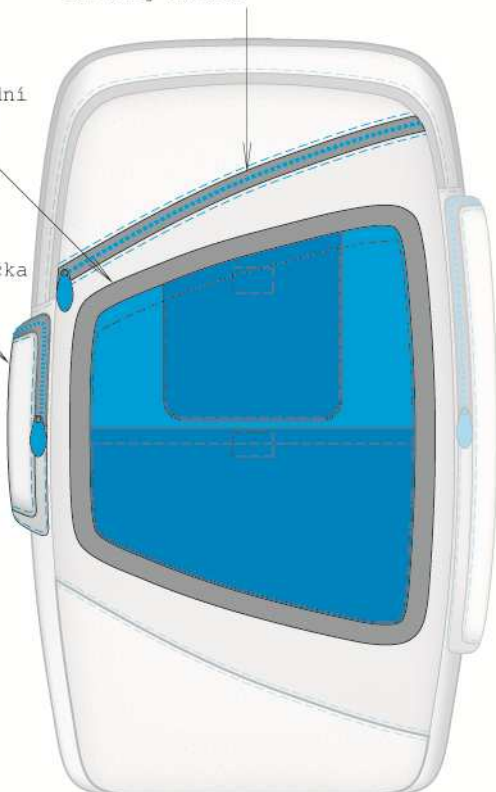

Příloha č. 21. Vnitřní vybavení chlapeckého batohu

1. Plochá vrchní přední kapsa, sahající do poloviny hloubky batohu

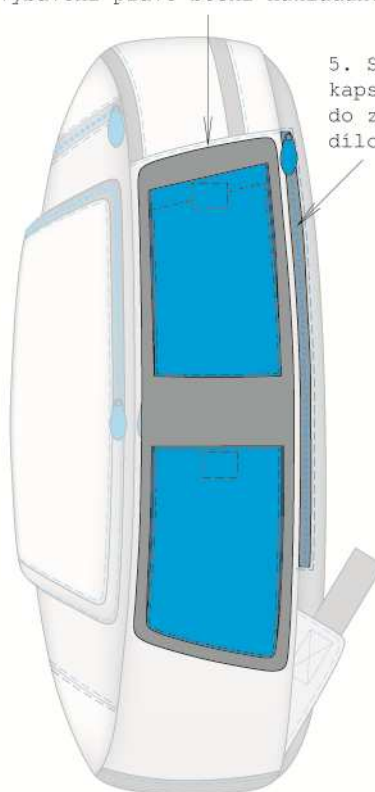
2. Vybavení přední nakládané kapsy

3. Menší boční nakládaná kapsička

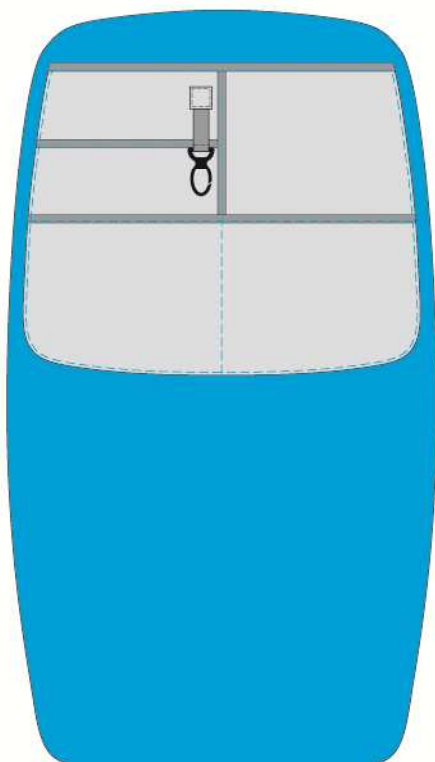

4. Vybavení pravé boční nakládané kapsy

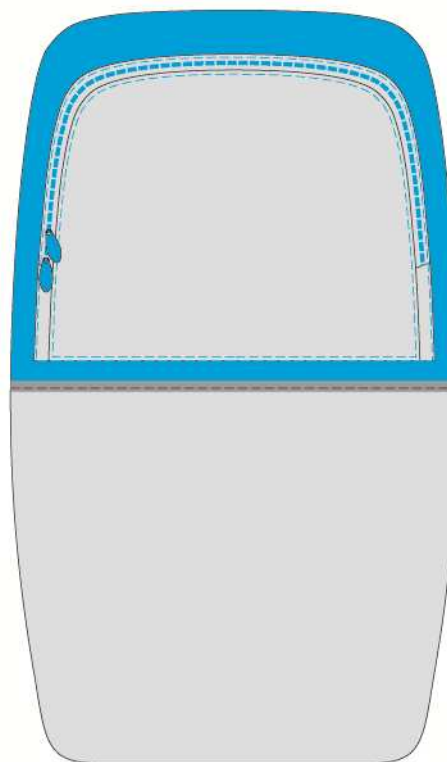
5. Skrytá zadní kapsa všitá do zadního dílce

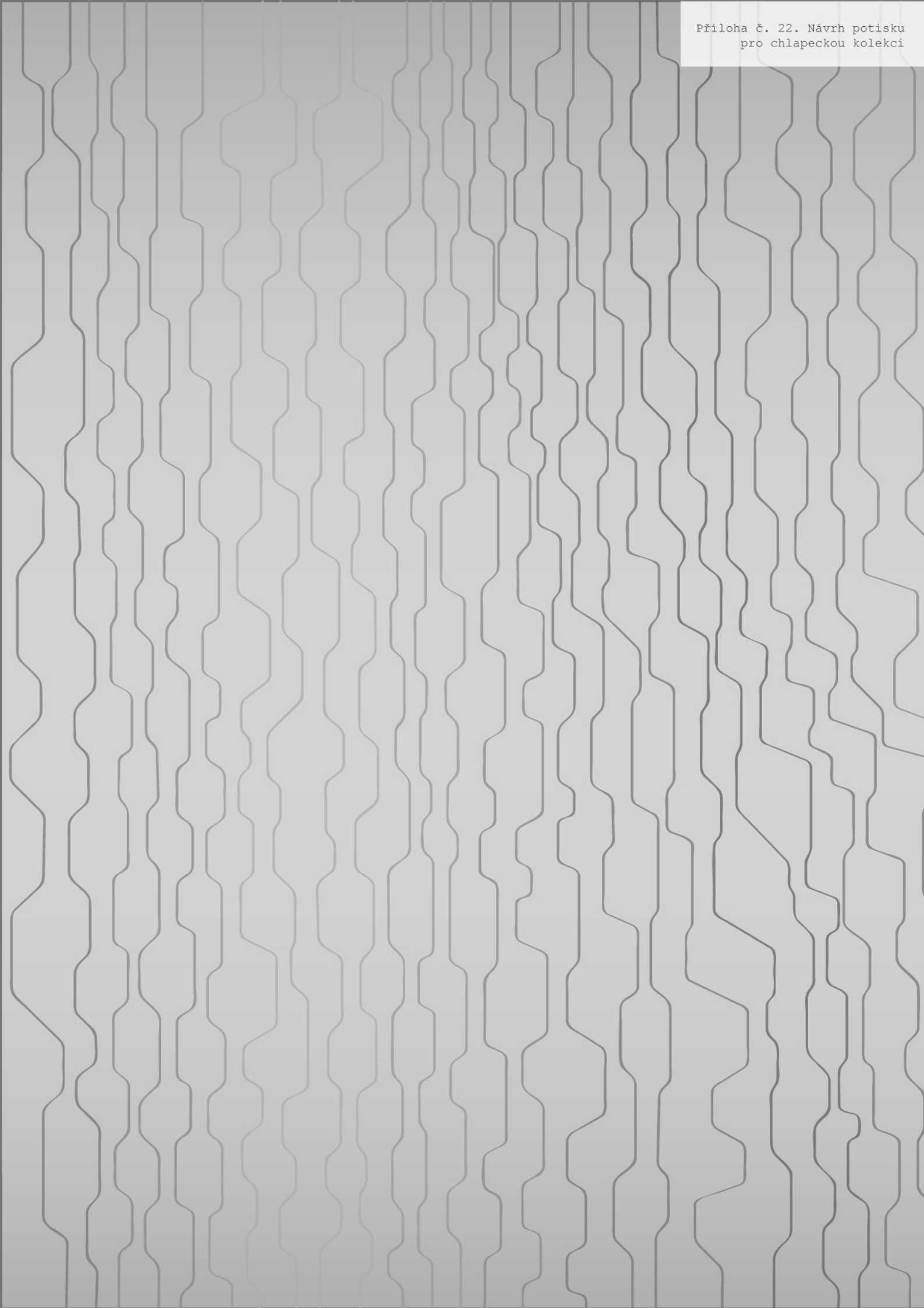

6. Kapsář našitý v přední komoře na podšivkovém předním dílu

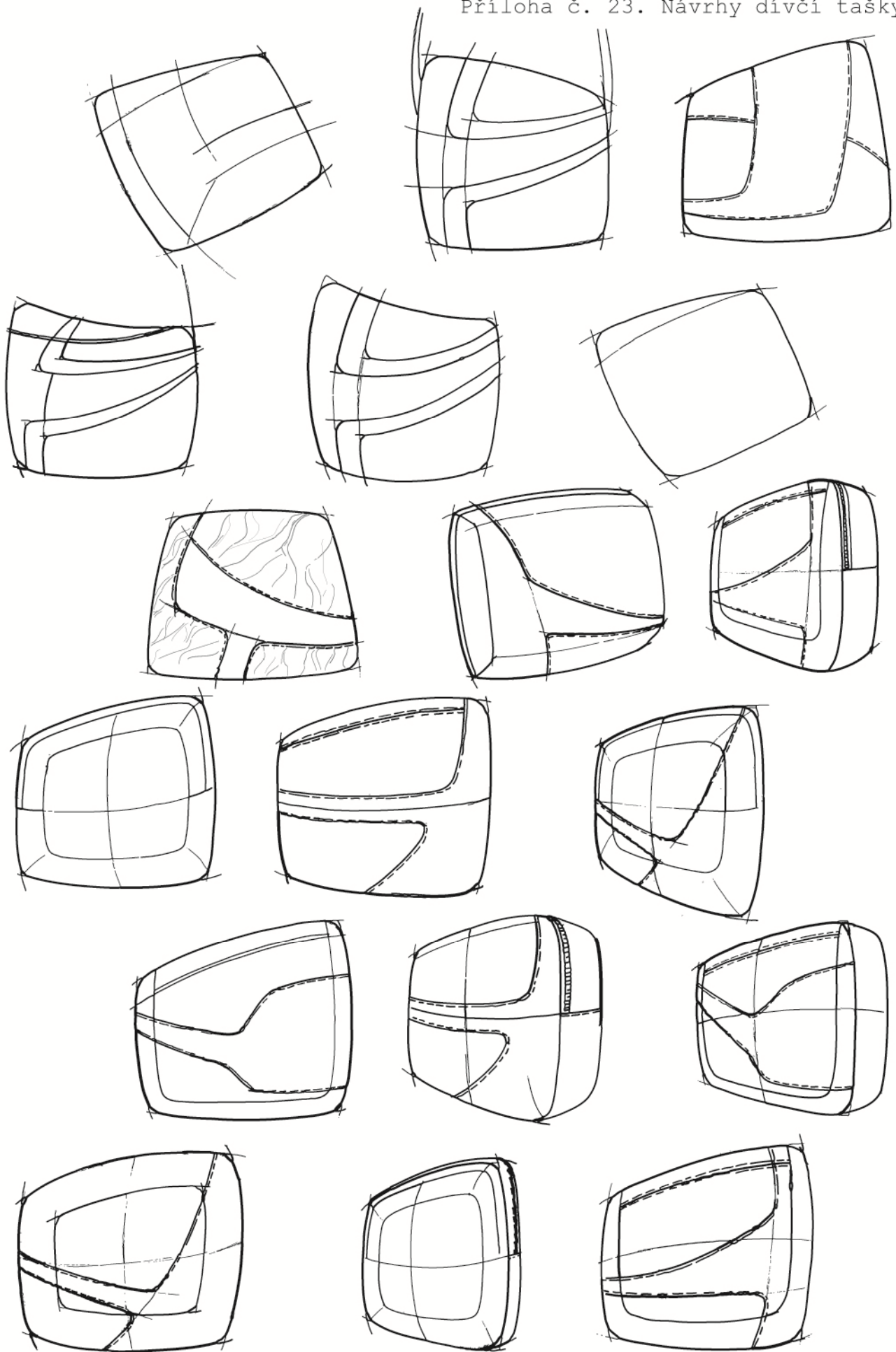

7. Vnitřní kapesné vybavení zadního vnitřního podšivkového dílce

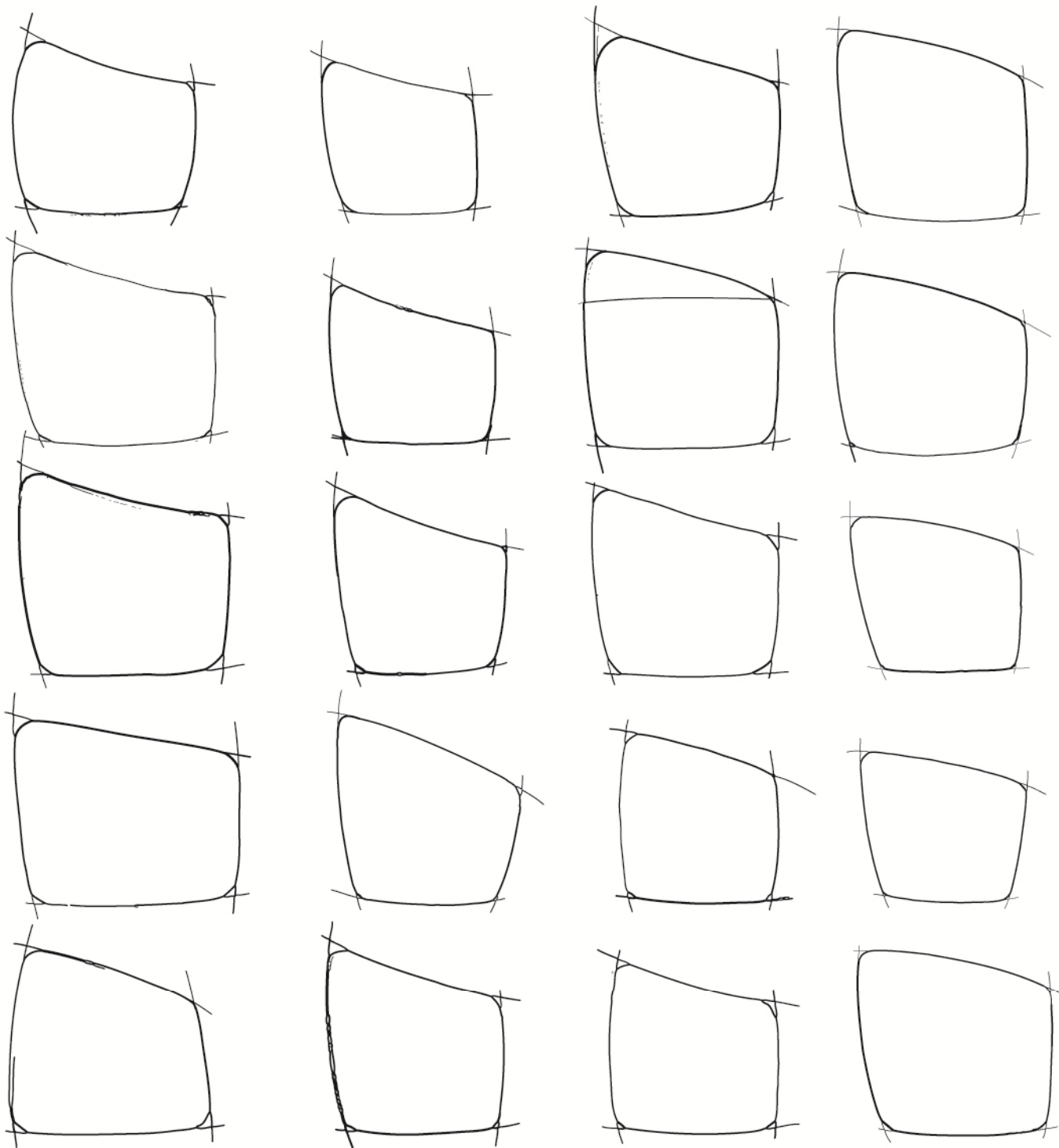

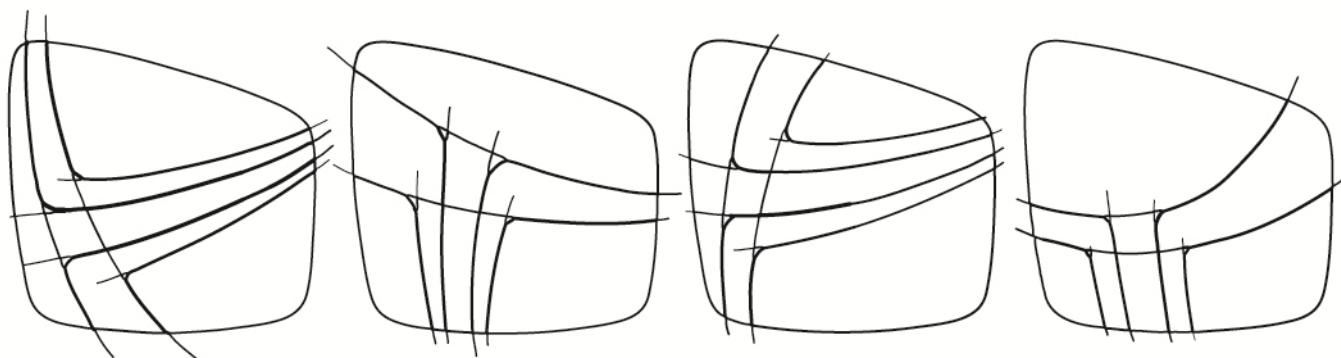
Příloha č. 23. Návrhy dívčí tašky

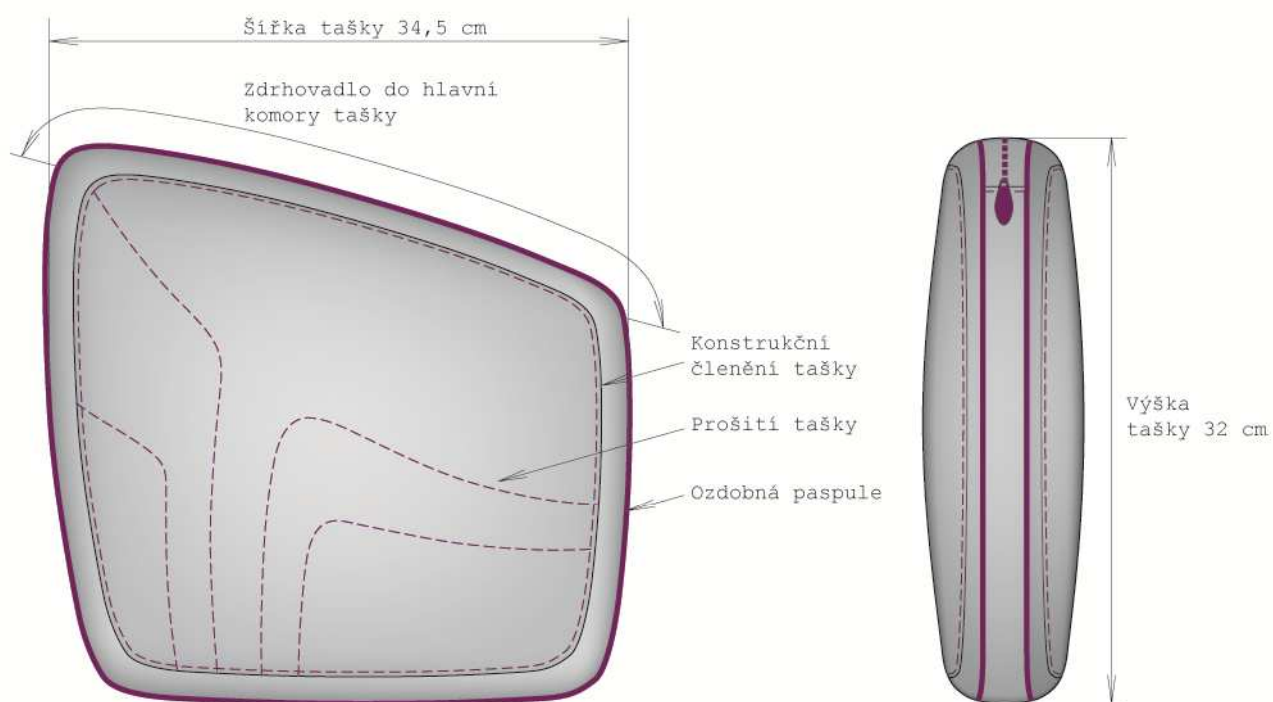
Příloha č. 24. Tvarové variace dívčí tašky

Tvarové variace členění tašky

Příloha č. 25. Dívčí taška na volný čas

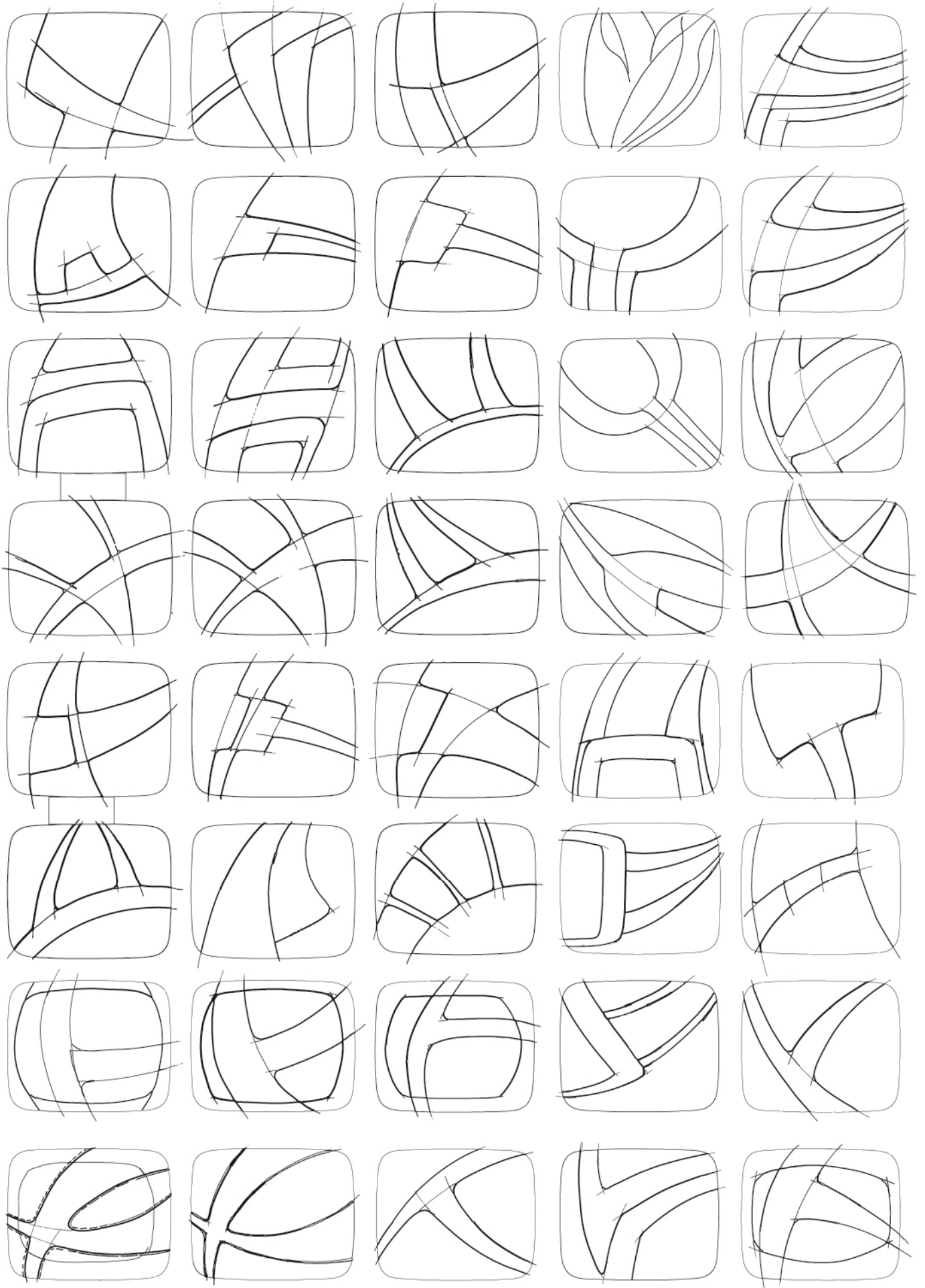

Vnitřní vybavení tašky

V obou vnitřních stranách tašky
všité kapsy na zdrhovadla

Příloha č. 26. Návrhy členění dívčí tašky na notebook

Příloha č. 27. Dívčí taška na notebook

Rukojeť z popruhu
všitá mezi PD a věnec
(na obou stranách)

Taška patřičně vystužená,
pd pěkně vytvarovaný,
(šití podložené atd)
dvojitě dno

Zdrhovadlo do hlavní komory

Zdrhovadlo
do přední kapsy

Modelové členění tašky
s prošitím

Popruh

Ozdobné prošití výstupy

Kapsičky
na vizitky,
na drobnosti

Vyjímatelné vystužené pouzdro na notebook

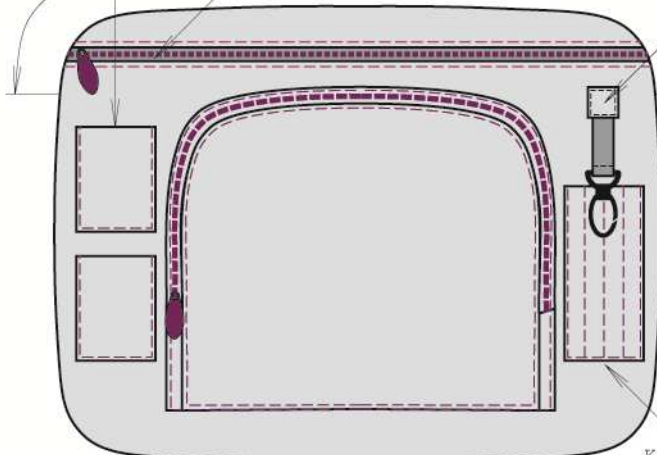
Zdrhovadlo v horním okraji

Zdrhovadlo do ploché kapsy

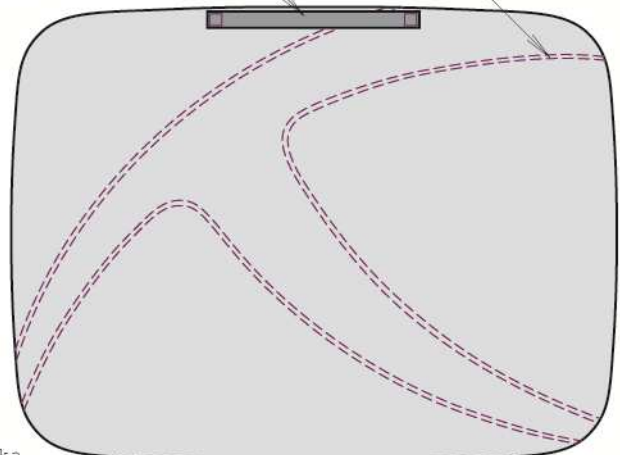
Našitý menší popruh

Karabinka na klíče

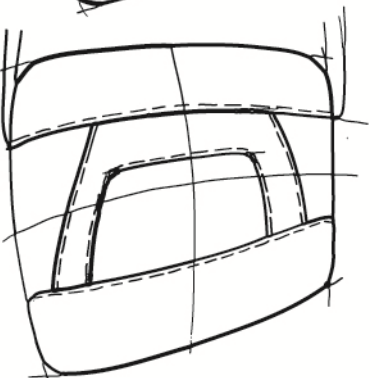
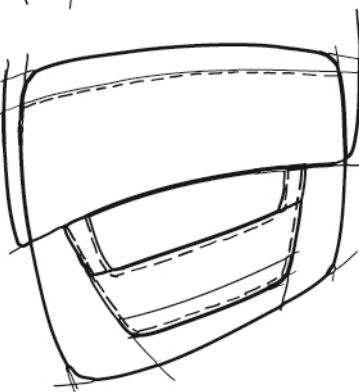
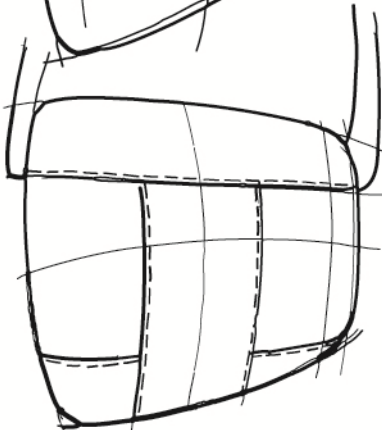
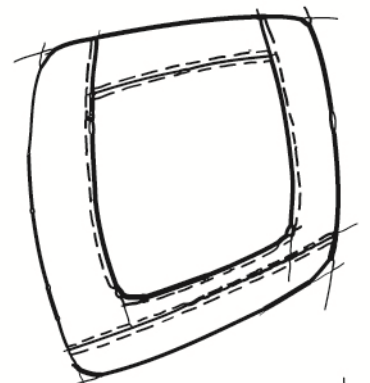
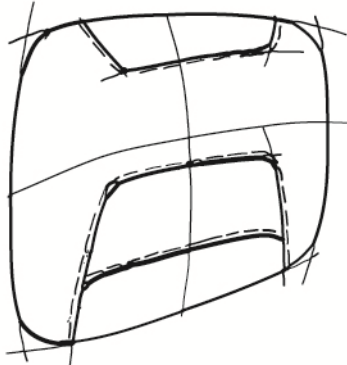
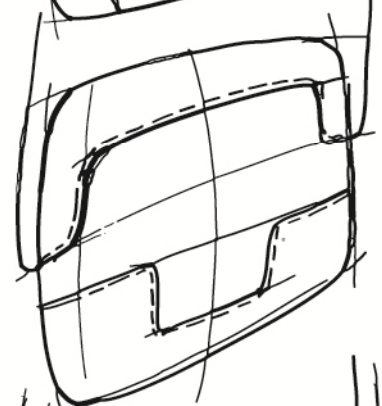
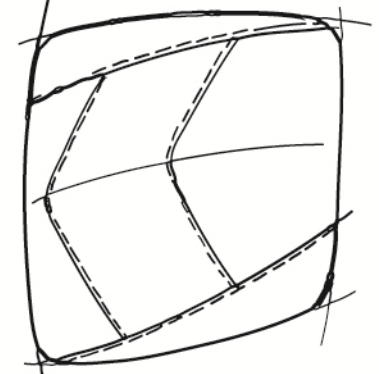
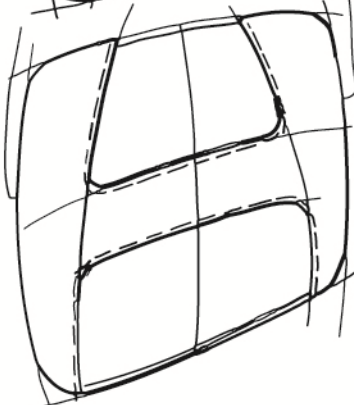
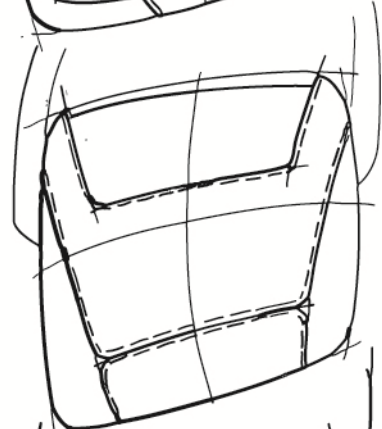
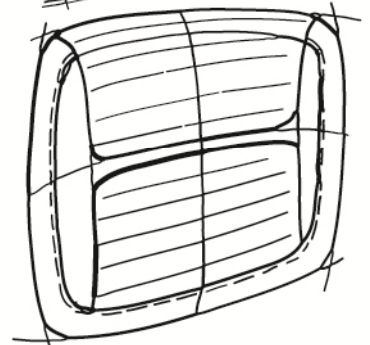
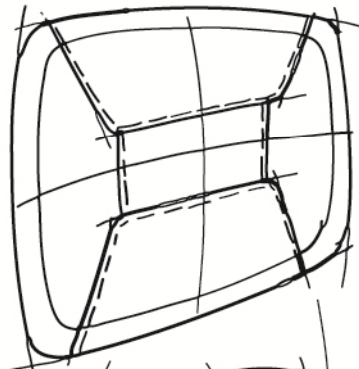
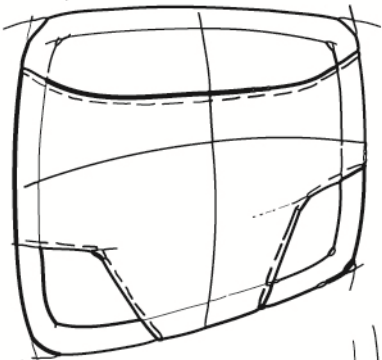
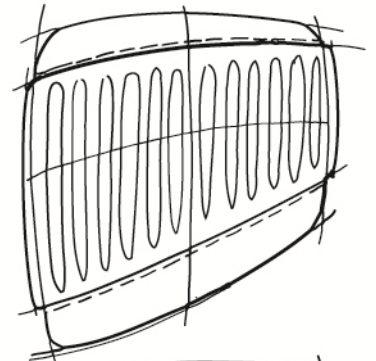
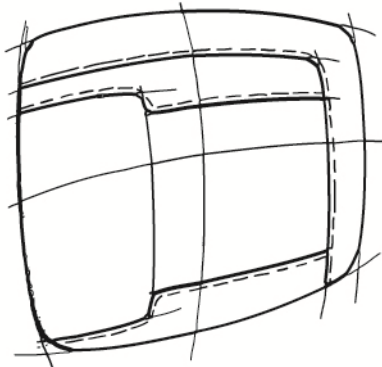
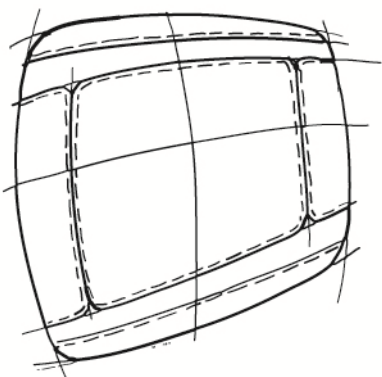
Ozdobné prošití
zadní strany pouzdra

Kapsička
na psací potřeby

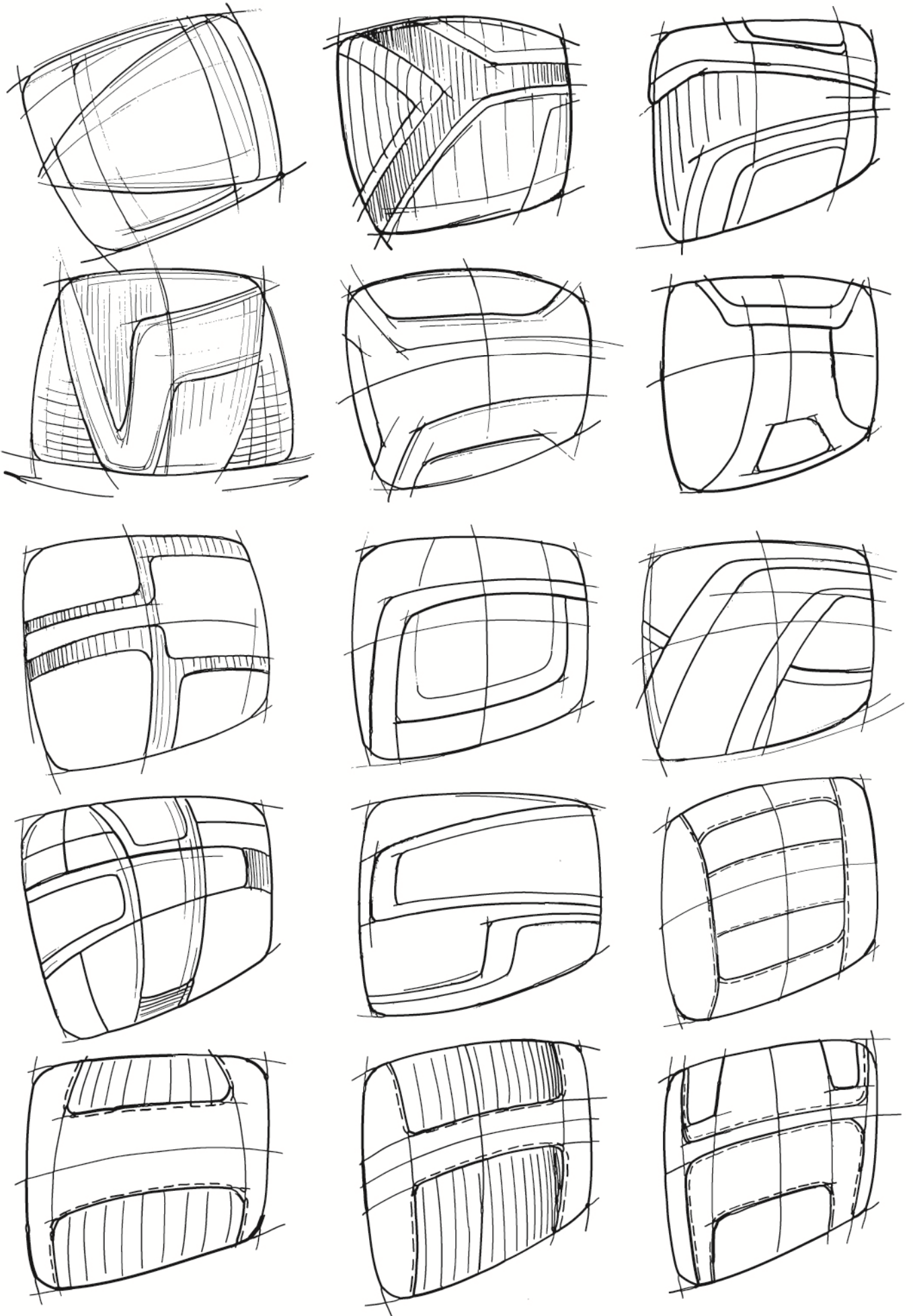

Příloha č. 28. Návrhy volnočasové tašky pro chlapce

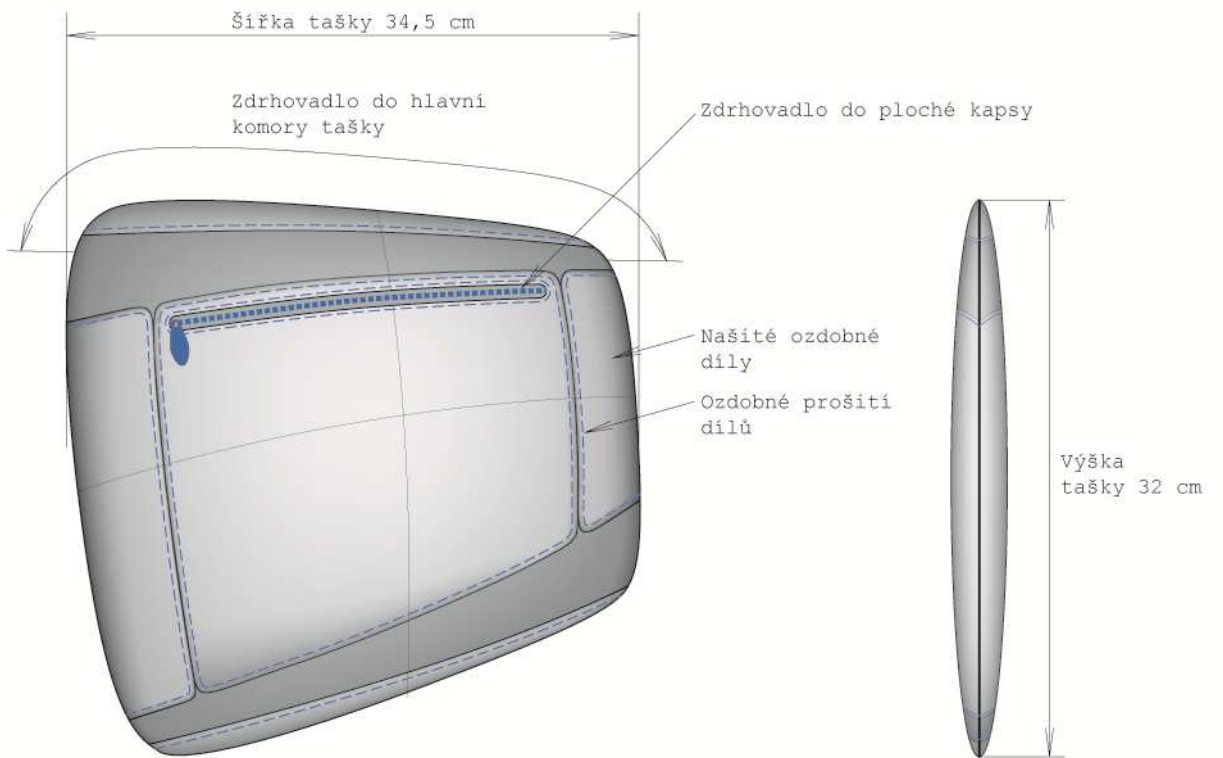

Příloha č. 29. Návrhy volnočasové tašky pro chlapce

Příloha č. 30. Chlapecká taška volnočasová

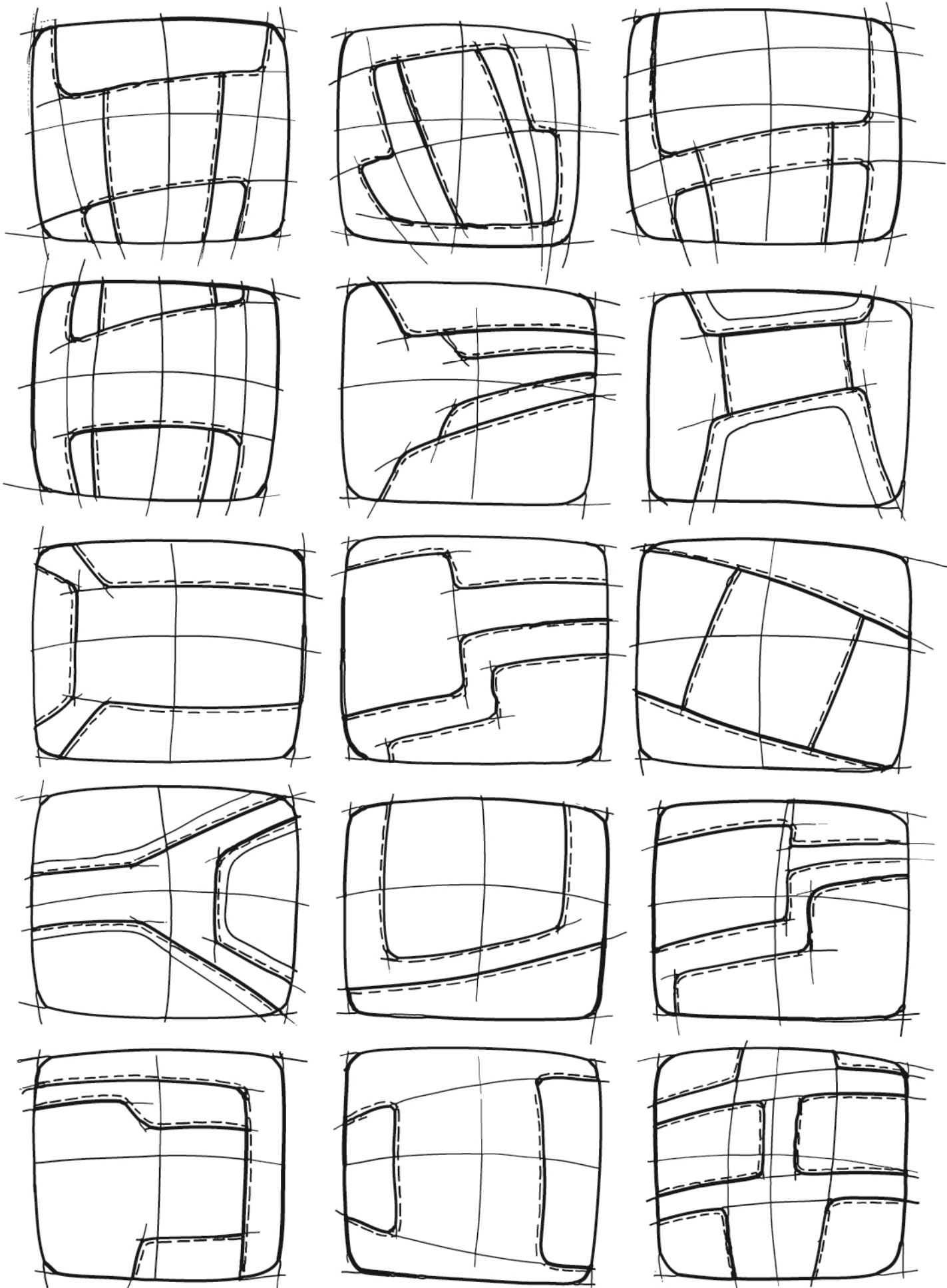

Vnitřní vybavení tašky

V obou vnitřních stranách tašky
všité kapsy na zdrhovadla

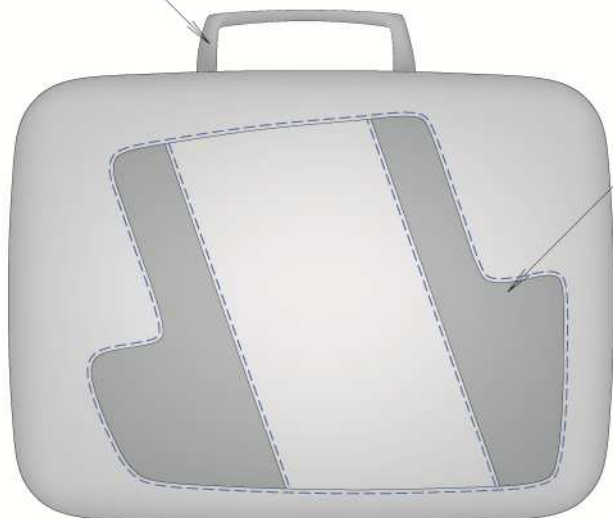

Příloha č. 31. Návrhy tašky na notebook, chlapecká verze

Příloha č. 32. Chlapecká taška na notebook

Rukojeť z popruhu
všitá mezi PD a věnec
(na obou stranách)

Modelové členění tašky
s prošitím

Zdrhovadlo do hlavní komory

Popruh

Ozdobné prošití výstupy

Kapsičky
na vizitky,
na drobnosti

Vyjímatelné vystužené pouzdro na notebook

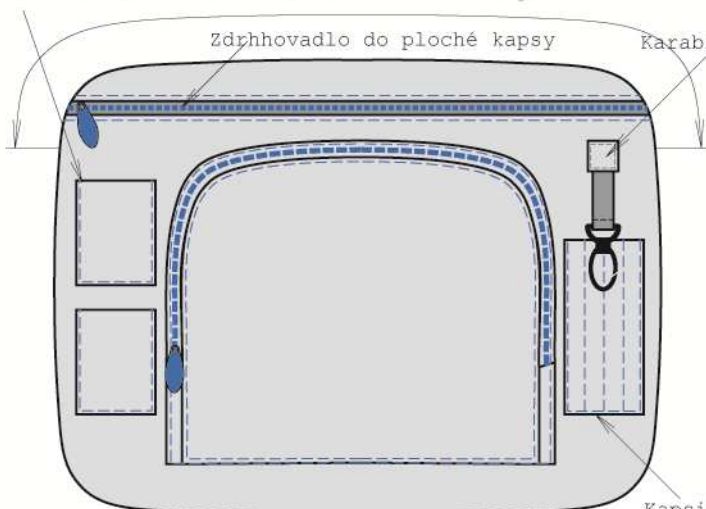
Zdrhovadlo v horním okraji

Našitý menší popruh

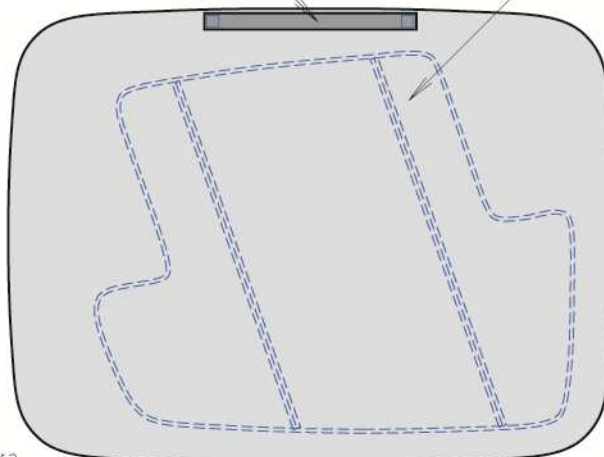
Ozdobné prošití
zadní strany pouzdra

Zdrhovadlo do ploché kapsy

Karabinka na klíče

Kapsička
na psací potřeby

Příloha č. 34. Dívčí batoh - výsledný model, doplňky

Příloha č. 35. Dívčí taška na notebook - výsledný model

Příloha č. 36. Dívčí taška pro volný čas - výsledný model

